

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za kraje bivše Avstro-Ogrske:

celo leto skupaj naprej . . . K 60—
pol leta 30—
četrt leta 15—
na mesec 5-50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 65—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 70—

Vpisanim glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištevno (spodaj, prilepi, levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 98.

Inzerti vseh dni sveder, števila modelje in prometa.

Inzerat se računa po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter
34 mm širok prostor po 30 vinarjev, pri večkratni priobčilni popust.
Poslano (svezek prostor) 50 vin.

Novi naročniki naj pošljejo naročnice vedno 10 dni po nakazilu.
Na same planine naročnice brez posilne denarja se ne moremo nikakor odzvali.
„Narodna Tiskarna“ telefon št. 98.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 58— | četrt leta naprej K 15—
pol leta 29— | na mesec K 5—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v l. nadstr. levo), telefon št. 34.

„Izmena“ vseučiliških profesorjev.

Z ozirom na to, da je pododsek za medicinsko fakulteto v Ljubljani stopil v dogovor s prof. Zarnikom in prof. Mikuličcem v Zagrebu, donesajo zagrebške »Novosti« od 31. marca članek, naslovljen »Naš medicinski fakultet in slovenska vlada«, v katerem čitamo: »Što se tiče profesora na našem medicinskem fakultetu, to je vlada bila pri tom sretno ruke i posabrala je ponajvršnije sile, koje uživaju odličan glas u naučnjačkom svijetu. Stajalo je to i truda i žrtava, ali glavno je, da dođe stvar u ruke sposobnih ljudi, koji su kadri udariti jake temelje takovaj instituciji. Ali nekajim krugovima u Ljubljani nekako kao da to nije dalo mira. U težnji, da učim i kod sebe dobru stvar, zaboravili su na neke obzire, pa kud će da posegnu nego u Zagreb, da ondje poruše ono i uzmu tako rekuć gotovo, što je bilo tako teško naći, sabrati i održati. Kad smo ovih dana razgovarali o tome s jednom odgovornom ličnosti, rekla je od prilike: Ma recite, molim Vas, što bi rekli Slovenici, da mi nakon toga, što su jednu stvar jedva uredili, dodjemo pa da razrušimo? Ne bi li punim pravom s ogorčenjem graknuli na nas? Ti su upiti sasvim opravdani samo treba poslušati pri tom još i na to, da sada hvala bogu živimo kao sjeđinjena braća u jednoj državi, pod jednom vladom pa da ne mogu vrijediti pregovori internacionalne naravi o zamjeni profesora kao ono između Njemačke i Amerike. Nadamo se, da će se one stvari bratski riješiti i raspraviti kako i valja.

Ne moremo si misliti, da bi bile to res besede neke odgovorne ličnosti, kajti da bi bile odgovorne ličnosti v Zagrebu tako malo orientirane o vseučiliških vprašanjih in običajih, vendar ne verjamemo. Izmena profesorjev med raznimi vseučilišči je vendar glavni moment, ki vzdržuje vseučilišča na svoji višini, ravno radi medsebojnega tekmoovanja uspeva in napreduje vseučilišča v zapadni Evropi. Tekmovanje je povsod načelo napredka. V celem kulturnem svetu velja za posebno počaščenje vseučilišča, ako zove njegove profesorje druga vseučilišča in še nikdar nismo čuli, da bi kako vseučilišče radi tega »graknulo« na drugo. Ali dopisniku »Novosti« ni znano, da so celo v Avstriji, kjer je z vseučilišči upravljala sama ena centralna vlada na Dunaju, pozivali profesorje iz Gradca na Dunaj, iz Inomosta v Gradec ali na nemško vseučilišče v Pragi in obratno? Ni ravno dejstvo, da so na Nemškem vedno tekmovala vseučilišča med seboj, povzdignilo nemška vseučilišča na njihovo višino? Ni nam znano, da bi radi pozivanja profesorjev n. pr. iz Tübingena v Heidelberg došlo do kakoršnekolik napetosti med Württembergi in Baden-

ci. In kolikokrat smo čitali, da so profesorja, ki je bil komaj pol leta na kaki univerzi in si napol uredil svoj institut, pozvali na drugo, pa se je vse vedno vršilo v najlepšem bratstvu in razumevanju visokih ciljev vseučilišč in njihove svobode, nikdar niso ni eni ne drugi »graknuli«. Ako bi v Jugoslaviji ne obstajala svoboda vseučiliških profesorjev, bi to zadušilo razvitek naših bodočih vseučilišč, značilo bi, da ostanejo naša vseučilišča za vedno samo neke šole za izobrazbo »uradnikov in zdravnikov, a ne središča svobodne znanosti. Dopisnik »Novosti« govori o profesorjih, ko da to niso svobodni ljudje, nego nekaka stvar, katero se dobavljajo kakor trgovsko blago; menda vendar ne obstoji več v Zagrebu mentaliteta Khuenove vlade, v kateri so smatrali vseučiliške profesorje za nekeke boljše vladne sluga. Saj vendar ljubljanska komisija ne sili nobenega zagrebškega profesorja, da pride v Ljubljano, niti ga ne more siliti, nego profesorji kot svobodni ljudje se bodo o tem že sami odločili. Ako jih žele obdržati v Zagrebu, je vendar zagrebškemu senatu in vladi odprta pot, da dvignejo novo institutov in se opirajo na želje profesorjev, kakor smo to brali v istih »Novostih« od 29. marca. Ni krivda Slovencev, ako si žele profesorji iz Zagreba v Ljubljano, nego krivda na tem leži drugje, in ako tega v Zagrebu ne razumejo, jim ne moremo pomagati.

Ako govore v »Novostih«, da so z velikimi žrtvami uredili medicinsko fakulteto, je treba pripomniti, da sta medicinski fakulteti v Zagrebu od sedaj urejeni samo na papirju in v glavah profesorjev in da so razum dveh prostorov anatomskega instituta vsi zavodi medicinske fakultete do danes samo prazne sobe (v sicer res jako lepih poslopijih), dasi se profesorji že eno leto bore za to, da bi se institute uredilo. Praznih sob bi pa za silo tudi v Ljubljani našli, a poleg tega resno voljo vstvariti vseučilišče, ki naj bo res pravo vseučilišče svobodne znanosti.

Mi se z dopisnikom »Novosti« strinjamo, da se bo vse bratski rešilo; a bratstvo po našem mnenju ne obstoji v tem, da se krati za zabrano izmene profesorjev svoboda vseučilišč in osebna svoboda naših učeniakov, nego da se jih podpira v njihovih znanstvenih težnjah ter s tem dvigne naša vseučilišča in ugled našega naroda med kulturnimi narodi sveta.

V informaciji zagrebške »odgovorne ličnosti« naj še povemo, da se je vršila izmenjava profesorjev med Ameriko in Nemčijo na željo nemške vlade in da so se profesorji samo za 1 ali 2 se-

mestra izmenjavali, da kot gostje predavajo na prekomorskih vseučiliščih; to torej s pozivom profesorjev iz enega vseučilišča na drugo, kakor v našem slučaju, nima prav nobene podobnosti.

Italija po „zmagi“.

»Le Petit Journal« prinaša od svojega rimskega poročevalca Alberta Londresa sledeči članek, kateremu bodo, upam, znali naši strokovnjaki dati primeren odgovor. Evo besedila:

»Ko je Italija po končani bitvi zopet odprla oči, ni več našla svoje sovražnice. V mogočnem dihu zmage je izpuhtela: Avstrije ni bilo več. Toda naša sestra ni srečna. Tesnoba strahovi jo navdajajo. Kajti iz zdrobljene lupine so se izvalili piščanci, ki jo ključajo. Jugoslavija zastuplja Italijo. Razložimo najprej njene gmotne stiske.

Materielne težave.

Pariz, kje si? S svojimi obedi po 12 frankov, čevlji po 60, obleko po 300, kje si? Kje je tvoj kruh, meso? Življenje je tukaj za 30% dražje nego v Franciji in, ker vsega nedostaja, ne zadovoljiš za isto ceno niti svojega teka niti svojih potreb.

Vse zaloge so izčrpane. Koncem aprila ne bo več žita. Ker divja kuga po padski nižini, bo še preostala živina počrkala po hlevih, namesto da bi padla v mesnicah. Nobenih prometnih sredstev, iz istih vzrokov, kakor na Francoskem; odesništvo in uprava. Trgovska mornarica je trpela, nerabljeni tovorniki — to dela zmešnjavo še večjo. Sila kola lomi: redke zaloge, ki promorejo še kaj moka, zgoščenega mleka, odbijajo sleherno noč tatinske poskuse. Paradižnikova konzerva, temelj vsake laške kuhinje, je pravcarazkošje! Špinača se prodaja na hekto! Sira, opresnega masla, olja, vina, vseh pridelkov rimske poljane ni dobiti. Več ust je rediti nego pred vojno, nešteti izseljenci so se vrnili, in manj živil. Kmetje ne morejo več kupovati mestnih izdelkov z novci svoje zemlje, ker je vse predrago; zato ne marajo več plačila v gotovini in zahtevajo zamorsko kupčijo: zameno.

Da se ogneje omejitvam, so nekoč — pred 15 meseci — tukajšnje gostilne iznašale novo jed. Na listkih si čital: ribja rebra. To je bil telečji zrezek. Jojmenel! danes ni najmanjšega ribjega rebra. Pred 5 dnevi sem dopel preko Alp, a nisem še imel prebavljati nič drugega trdega, kakor gniljive rimske kamene. Na kratko povzamemo ta položaj sledeče: v Rimu je pameten mož, ki stanuje tam že 25 let, to je dopisnik »Petit Journala«. Ko sem bil v njegovi družbi in mu začel govoriti o Jugoslaviji, me je hitro prekinil: »Oh, ljubi moj, je vzklil, rajše o re-br-cu!«

Družbene težave.

Ker je Italija trezna, zdravega razuma, poštena in nič mistična, se boljšeštvito ni prijel njene kože. Sicer namerava vodilna socialistična stranka gomazati. Te dni je razposlala poziv z razburljivimi tendencami na vse odbore, da jih vzbudi. V Turinu, Milanu, Bolonji, delavskih središčih, so hodili po ulicah ozaljšani sprevodi delavcev, vendar mirni. Med Bolonjo in Jakinom je imela agitacija vsakekor oporišča. Rovanje se nadaljuje. Do sedaj je bilo samo dvoje manifestacij: modistovska stavka v Turinu ter uradniki in časnikarji, ki se združujejo. Ni hudega.

Zahteve so povsod iste: menj ur robote, večja meza. Pričakovati je krčev in zvijavic. Videli bomo krize rasti, ne pa trzavice. Vendar ako izide Italija s pariških posvetovanj s takozvanim diplomatskim porazom, bi to po uverjenju številnih, celo zmernih, Lahov utegnilo zmešati štreno. Gibanje bi znalo tedaj navzeti prekuncski značaj. Ali g. Giordana, ravnatelj pri listu Epoca, človek odprtega duha, zaključuje: »Če pa nam da Reko in Zader, nekoliko denarja, žita ali vsaj

ladji in volitve v juniju, bo vse v redu.«

Diplomatske zapreke.

In sedaj proniknimo v strastveni kolobar. Govorimo o Reki, Italija, celokupna Italija od konca čevlja do vrhuncu Alp, hoče Reko. Hoče jo z žgočo željo. Počasnost pri odločitvi ne pomenja več čakanja, temuč muko.

Karkoli ji pomaga upati, jo tolaži »Velike ljudske novine Le Charivari« — tako sem čital včeraj v glavnem rimskem dnevniku. In pod tem naslovom sta sledila dva stolpca, ponatisk od tovariša.

Za Trident in Trst je Italija stopila v vojno. Za Reko je pripravljena. Če Italija ne dobi Reke, se bo čutila raztrgana, zmagoslavje bo zanjo bolešno, okus pobeze priskuten.

Zakaj?

Ko se je Italija spustila v borbo in podpisala Londonsko pogodbo, Reka ni bila všteta v dobitvah, ki naj bi ji pripadle. Narodnjaki, oni ki se zovejo imperialisti, so sicer sanjali o tem, ako bi orožje potrdilo njih zahtevo, da zahtevajo Istro in Dalmacijo. Drugi niso govorili o tem, še drugi pa niti marali niso. Pride pa zmaga, to se pravi Jugoslavlani se rodé.

Italija in Srbija sta se spravljivo pomenovali med sovražnostmi. Italija in Srbija sta bili na potu proti sporazumu. Čim se je spojila Jugoslavija s Srbijo, ji je prinesla svoje lastne zahteve in obenem vse zamešala.

Mi seveda razlagamo laško stališče, ne da bi se postavili na katero stran, zrelišče, ki smo ga izluščili iz več nego 20 pomenkov z laškimi državniki vseh struj.

Torej Jugoslavija vsiljuje Srbiji svoj imperializem. Presenečena se nahaja Italija na enkrat pred pohlepom svojih jadranskih tekmecev. To poželenje zahteva, se zdi, ne samo Reko, marveč i Gorico s Trstom. Osuplost. Bes. Rohenjeje. Boolest.

Tačas pa se, evo, Francija izkree v Reki. Francija je pristala v Reki, ker je imela z živcem preskrbljati iztočno vojsko. Če bi bili naši vojaki ob Donavi čakali na konzervne škatle preko Soluna in edine proge ob Vardaru, jih ne bi bili videli rejenih ob svidenju. Italija se razburja! Po za slugi naših sodrugov in prijateljev, Francija v tisku »neka j jemlje«. D' Annunziava trobenta je le šibek spev partiture. Ako opozarjamo na ta koncert, hočemo bolje izraziti danes, s kakšnim srcem se nam odziva italijansko javno mnenje, končno poučeno. To je bil samo rodbinski prizor. Povsod čujemo: »Končano je. Vemo, da nam izkazuje Francija velike usluge.« Pravi vzrok, zakaj hoče Italija Reko.

Zakaj se je nenadoma Italiji eno-dušno zhotelo Reke? Ponovimo razloge:

1. Vojaški ozir: Italija se ni bojevala samo, da doseže svoje alpske meje, ampak i pomorske meje.

2. Zgodovinski povodi: Istra in Dalmacija sta spadali od početka pod Beneško republiko. Benetke so spoznale, da je posest teh pokrajin neobhodna za njih varnost. Šele po njih padcu sta provinci pripadli Avstriji. Pozneje ju je Napoleon priklapl k italijanskemu kraljestvu. Jedva dunajski kongres mu ju je iztrgal.

3. Gospodarski razlog: ako bosta Trst in Reka druge narodnosti, bo to smrt ene ali druge in vrelc tekmovalja, polnega zahrbtnosti.

Ali je to vse? Ali so to resnični nagibi nove in ognjevit laške želje? Ne. Obiskali smo, kakor rečeno, več nego 20 politikov. Ker smo jih nagajali, so nam vsi priznali: »Ah, spoznali bi, radi istiniti vzrok. Vedeti hočete, iz česa se je rodilo reško vprašanje?«

Evo, kaj so nam izjavili:

»Jugoslavlani so se pokazali kaj pri svojih prvih kretanjih nespametne. Incidentov ne štejemo več. Odprli smo oči. Odkrili smo, da je kultura Hrvatov in Slovencev manj napredovala nego

naša. Tedaj smo zatrepetali za svoje brate v Reki. Čisto dobro znamo, da prebivajo v notrini dežele Slovani; tudi vemo, da stanujejo v Reki Italijani iste krvi kakor mi. Ob misli, da bodo pod Hrvati bolj nesrečni nego pod Avstriji, smo dejali: Ne, to ni možno, nismo se borili, da bi oni še jokali, in mi, ki smo imperialisti, mi, ki nismo želeli Reke, jo sedaj hočemo. Hočemo jo tako zelo, da ne demobiliziramo, mi, ki smo hoteli razorožiti. Hočemo to iz usmiljenja, do svojcev. Sedaj poznate do dna našo — V Rim preste, so mi rekli moji tovariši, laški dopisniki na pariški konferenci, ko sem jih srečal v jutro svojega odhoda, ah! torej pišite golo resnico.

Istina je, da je Italija pripravljena dati koncesij Jugoslavlani, da ne bi pustila pod hrvaškimi gospodstvom gručo svojcev. Pripravljena je plačati osvojitve Reke s ceno, o kateri se da razpravljati. Ako se to posreči, bo to več nego praska, bo rana. S tem se ne bo nikdar sprijaznila. Drugi naj povedo, ali se bo Srbija. A. D.

V. Švajgar:

Ovire našega prometa.

V zadnjem času slišimo zelo pogosto govoriti in tudi razpravljati o raznih prometnih ovirah in zaprekah, ki jih občutno otežujejo redni železniški obrat in imajo ob enem tudi precej dalekosežne posledice na gospodarskem polju. Gotovo je, da predstavlja reden promet na železnici važen donos k rednemu gospodarstvu vsake države. Ob enem pa zadobi ta postavka še svoj večji in poseben pomen za časa raznih kriz. — Današnji dnevi značijo pač v celi reorganizaciji javnega gospodarskega in socialnega življenja jako mnogo, saj so to takorekoč dnevi, ko celi narod kuje za prihodna desetletja svojo usodo. Pogreški, bodisi storjeni hote ali prisiljeni bodo rodili velike posledice, ki bodo ovirale naš razvoj za dolgo dobo.

Za redno narodno gospodarstvo je reden železniški in cestni promet izrednega pomena. Država brez teh dveh pomožnih gospodarskih činiteljev je pač jako podobna kmetiji brez voz, brez živine. Ravno iz teh razlogov je potrebno, da končno vsi skupaj vemo kaj nam manjka za izvrševanje toli važnega železniškega prometa — napraviti si moramo jasno bilanco našega stanja.

Ali so res stavljeni prometu tako velike ovire v današnji dobi? Na to vprašanje velja brezpogojno odgovoriti: da! So te ovire kvarne našemu gospodarskemu in socialnemu okrevanju po ranah, ki nam jih je zadela zadnja vojna? Ne sporno! Danes, ko živimo v dobi revolucije celega sveta, ko prihaja vendar, enkrat tudi pravi narod v svoji močnejši dobi, da veljave in ne samo par »reprezentantov« — bolj kapitalistov, danes mora ostati naš promet po možnosti toliko urejen, da ne bo trpel ta narod, da ne bo stradal in hiral, pač pa da mu bo dano razmahniti s svojimi delavnimi zmognostmi po celi njegovi zemlji — po celi njegovi državi.

Kje tiče prometne ovire? Najkrajši odgovor na to je: p o v s o d! Skraj v vseh panogah kaj manjka, ako hočemo naštet vse ovire, potem danes ne končamo. Pač pa lahko naštejemo vsaj par najvažnejših, ki v resnici groze ustaviti ves promet vkljub vsem poštenim naporom in trudu od strani železničarjev in žel. uprav.

Pred vojno se je promet izvrševal sicer po pristno avstrijskem receptu, ampak vse skupaj lahko smatramo za nebesa v primeri, pod kakšnimi pogoji se je vse vršilo med vojno. Poprej je bilo vsaj vsega dovolj — bodisi stroji in vozovi — bodisi gorilni in mazalni material se je nahajal v zadostnih množinah na vseh postajah in je zadostoval tedanjim potrebam. Avstrija je imela 7714 strojev, 15.375 osebnih in 151.363 tovornih voz ali na km 0-33 stroja, 0-67 osebnega in 6-52 tovornega voza. Na razpolago smo imeli fini angleški premog, razni drugi potrebni material se je lahko uvažal iz tujine itd. itd.

Prišla je vojna. Osrednje države žalostnega spomina so kar čez noč postale enake obleganim trdnjavam. Ničesar se ni uvažalo, ničesar izvažalo. Takoj začetkoma je Avstrija »oddala«

LISTEK.

Kaj pa gospodinske šole?

V zadnjih časih smo čuli mnogo predlogov in načrtov, na podlagi kojih naj se reformira naše šolstvo tako, da bo odgovarjalo zahtevam in potrebam bodočnosti. Zadnji čas je že, da se bace na iz šol nepraktičen sistem, ki je bil nebroj let kolkja napredku našega šolstva in je moril učitelje in učence. Ako hočemo, da se bosta razvijala narod in kultura vsopredno, jima moramo dati trden skupen temelj in ta temelj je ročnost in praksa.

Naša nova šola naj vadi mladino v ročnem delu in v ustvarjenju svoje lastne sode, uči naj jo samostojnosti in samozavesti, zahteva naj, da poznajo poklic, kateremu naj se posvetijo od A do Z, poznajo naj ga kvalitativno in kvantitativno. — Načrt o »šoli materijelne kulture«, katerega nam je pred nekaj dnevi prinesel »Slov. Narod«, nam torej odpira novo strujo v našem šolstvu. Ali bo prišel ta načrt v doglednem ali nedoglednem času v veljavo, tega danes še ne moremo reči, jedno pa je gotovo: prišel bo, ker ga potreba časa sama uveljavl. Žal le, da se ta načrt ozira v prvi vrsti le na moško mladino. Res je, da se bo v bodoče posvečala tudi ženska mladina raznim obrtom in poklicem, pri katerih pred vojno ni sodelovala; res je pa tudi in ostane večna resnica, da se posveča v prvi vrsti onemu poklicu, za katerega je najbolj

potrebna in najbolj na mestu in to je gospodinjstvo. Kdor pogleda globlje v temelje, na kojih sloni vsa kultura, ves napredek, ta vidi, da je eden najmočnejših stebrov dobro gospodinjstvo v lastni hiši. Da narod lepo uspeva, da se razvija zdrav in krepak, mu je treba pred vsem dobro, pravilne prehrane, ki jo pa more dobiti le v razumnem gospodinjstvu. Brez te je razvoj nemogoč. Tekom vojske je vsled nezadostne in nepravilne hrane degeneriralo milijone ljudi. Deset in desetletje bo treba, da se dvignejo na povprečno stopinjo zdravja. Dolžnost naša je, da v tem oziru priskočimo našemu narodu na pomoč. To pa storimo s tem, da poskrbimo našim dekletom gospodinskih šol, kjer naj se poleg vsega drugega naučijo dobro, pravilno, razmeram primerno, kuhati. Poleg srednjih in visokih šol dajte našim dekletom tudi gospodinskih šol.

Pred vojno in tudi med vojno je morala vsaka, ki se je hotela količkaj naobraziti v gospodinjstvu, v tujino. Ali naj se godi to tudi v novi državi? Poglejmo Čehe, kako znajo ceniti svoje gospodinske šole. Ni ga mesta, kjer bi je ne imeli, zato jim ni treba pošiljati svojih hčera v Nemčijo, kakor se godi pri nas!

Ali imamo mi sploh kake gospodinske šole? Da, za celo Slovenijo imamo eno v samostanu pri Uršulinkah, drugo pa v »Marijanišču«, ki pa je izključno samo za kmetijska dekleta.

Ali res ni potrebno, ali ne zasluži, da bi imeli več gospodinskih šol? Na to naj odgovori ženstvo samo.

Ruski celo množico strojev in vagonov tam v Galiciji. Začelo pa je počasi primanjovati vsega. Prepotrebni črni premog iz Anglije je izostal, rabiti smo morali domačega črnega iz Gornje Slezije in manjvredni ružavi premog. Dotok raznih vzdrževalnih materialov za stroje in v vozove, za delavnice in popravilnice je iz tujine kmalu ponehal — začelo se je štedenje — končno pa, ko ni bilo nič več razpoložljivega — se je začelo kranje, prenašanje enega strojnega dela na drugi stroj — skratka nastopila je ona zmešnjava — katere posledice čutimo sedaj mi. Vojaška oblast je takoj spočetkom nastopila s svojo »učeno« roko in si lastila do zadnjega vso oblast na železnicih. Da se je tu oziralo v prvi vrsti in edino za vojaške interese in prav nič za druge potrebe države, nam je znano vsem prav dovolj. Začelo se je prav brez obziranja izkoriščanje železniškega osovja in materiala v zaledju, ob frontah smo pa izgubili velikanske množice strojev in vagonov ob priključitvi »zmagovitih« umikanj. Vse to je jako kvarno vplivalo na že itak obrabljeni material, tako da se je vrstila le kriza za krizo — edino konec vojne je zabranil splošni transportni polom vsega avstro-ogrškega železništva. Ako bi bila trajala vojna še par mesecev — ne bili bi v stanu odpraviti umikajočih se vojaških mas domov — kdo ve, kaj bi nastalo.

Dolga vojna je nadalje močno izpraznila vse državne blagajne, vse žitne zaloge, skratka vse prehrano je privredila do katastrofe. Nastala je druginja, ki so jo seveda občutili tudi železniški uslužbenci prav tako, kot ostali državljani, ko pomislimo nizke njih plače, poleg tega vse razbiti material, odpovedujoče stroje, brezobzirno izrabljanje osovja v službi in pa nastopivši draginja, potem prav lahko razumemo, da uboga para železnica ni imela niti veselja niti fizične in duševne zmoglosti, opravljati službo tako vestno po predpisih, kot sicer. Po službi mu je bilo privoščeno le 6 ur — recičesturpočitka — in nato so zahtevali od njega zopetni nastop dela — trajalo čezga ob mnogih prilikah tudi nad 24 ur. V zimi in mrazu, v letu in vročini se je to vrstilo skoraj 5 let. Kdo bi bil zmožen to vzdržati? Nikdo!

In danes? Sedaj trpimo mi na posledica tega nečloveškega ravnanja z uslužbenci. Spodkopano zdravje vsled nezadostne hrane in vsled prenapornega dela tekom vojne mora imeti zle posledice. Moramo reči, da vrše vsi naši železničarji svojo dolžnost, toda več kot toliko, kolikor jim pripušča njih zdravje, več ne morejo. Poleg tega pa moramo omeniti še fakt, da v naši novi državi še danes niso uza dovolj eni železničarji in njih bo končno tudi pošla potrebna življenjska zaloge. Ako se torej našim v resnici poritvovalnim železničarjem ne bi dalo onega, kar rabijo za svoje človeku podobno življenje — nastala bo hujša prometna ovira od vseh dosedanjih — morali bodo odpraviti službo — ker brez nje tudi ni dela.

Vojna je nehala. Prvi znaki gospodarske konsolidacije in pa socialnega urejevanja se kažejo vsepovsod. Promet tovarov in oseb, poprej udušen od vojaške oblasti potom legitimacij, opustitve vlakov itd. se je začel nekoliko razvijati. Mnogo več ljudi potuje danes kot pred pol letom in pomnožilo se je število osebnih vlakov. Kaj pomeni vsako zvišanje števila vlakov? Večjo uporabo strojev, več osebnih voz, več osovja — vspremedno s tem pa tudi večjo množico potrebnih mazalnih, kurilnih in razsvetljalnih snovi. Mi v naši državi pa še vsega tega nimamo, ker likvidacija naša masa bivše Avstrije še ni razdeljena. Ako pomislimo, da je imela sama Avstrija brez Ogrske 7714 strojev, 15.375 osebnih in 151.363 tovornih voz, naša kvota pa znaša na teh številkah okoli 9%, potem bi morali mi imeti oziroma dobiti okoli 700 strojev, 1400 osebnih in 14.500 tovornih vagonov, ne glede na izgube med vojno in neglede na strohovitost slabe kakovosti po vojaštvu izrabljenega in uničenega železniškega materiala. Danes pa imamo na Slovenskem okoli 500 strojev, toda izmed teh okoli 30% sploh ni za sedaj za rabo, tako so udelane po vojni. Z ostalimi pa je stvar taka, da jih je polovica najmanj vedno v popravilu, ker so tudi že močno obrabljene, toda tudi z ostankom so vedni krizni in težave. Osebnih voz ima v naši državi ravnotoliko, da z velikim trudom sestavljamo za osebni promet potrebne vozne sestave ali garniture, število gotovo ne presega 300. Tudi tovornih vozov ni mnogo, gotovo pa do pet tisoč pod našo 9% kvoto. — To je velika ovira našega prometnega razvoja.

Danes je inozemski promet z našo državo še zaprt. Iz Anglije ni mogoče uvoz premoga, iz Češkega vojaške in Nemške Avstrije ga ne dobimo, saj se še tam vedno nahajajo v premogovnih krizah. Navezani smo tedaj izključno na našo domačo produkcijo. Kakšna je ta, smo že svoječasno razmotrivali, ponavljamo le, da v količini dosega vporabo vsaj deloma, v kakovosti pa zaostaja daleč za angleškim in sploh inozemskim premogom. Medtem ko ima angleški premog 8200 kalorij, gornjeleški 7100 kalorij in oni ružavi iz Fohndorfa 5600 kalorij — znaša zmoglost trboveljskega ružavega premoga kot naša najboljša kakovost le 4400 kalorij in kočevskega le 3400 kalorij. Kočevski premog ima le 40% ogljika in pa 5% žvepla, kar znači velikansko razliko v zmoglosti napram angleškemu, ob čem pa veliko škodljivost pečem iz bakra v

strojih. Pomanjkanje pravega premoga onemogočilo hitri promet čez 50 km na uro — vsled tega nova ovira za hitri promet.

Vozni material se mora prenavljati in popravljati. Za to so potrebne velike delavnice in popravilnice za stroje in vagonje. Mi vseh teh pripomočkov nimamo, kar znači, da nam je popravljene stroje in vagonje nemogoče popraviti — moramo jih tedaj odstaviti — nič več ne smemo in ne moremo služiti prometu. S tem se znašuje vedno bolj število za službo sposobnih strojev, vozov itd. Ako dalje na kratko omenimo še veliko pomanjkanje za obrat toliko važnega mazalnega olja, petroleja in pa maslinih snovi — postane število raznih prometnih ovir še večje.

Pa dovolji! Našteli smo le nekoliko točk. Naloga naših odgovornih faktorjev, predvsem pa ministrstva za promet v Beogradu je, da skrbijo vedno izdatno za odpravo teh nedostatkov, da se naši železničarji ne prikrajšujejo v svojih pravicah in da jim da kar jim gre, da omogoči takojšnjo zgradbo delavnice.

Dr. Fr. J.

Cehi in mi.

Zopet enkrat smo bili »razočarani« in smo zabavljali. Zabavljali smo nad Cehi, češ, izdali so nas Jugoslovanci tudi oni: »zvestoba za zvestobo« ni obveljala.

To zabavljanje mi ni ugajalo. Hotel sem o stvari izpregovoriti že pred časom. Dr. Tavčar me je prehitel, a mislim, da tudi sedaj še ne bodo odveč nastopna izjava.

Razočarani smo se čutili in smo zabavljali, ker smo kakor mladi in nezobrazni ljudje, par notic že smatrali za dokaz in ker smo fakta čisto krivo tolmačili in ker končno ne gledamo v svet s prepričanjem, da so narod in pri vseh narodih ljudje in je ljudje, z raznimi vrstami in slabostmi. Posebno kar se tiče zadnje točke, je treba naglasiti, da je najmanj zelo nepolitično, nekaj časa kakor zaverovan biti v kak političen ideal, potem pa o prvi nepriliki, ko se pokaže le meglica na tem nebeskem obzorju, zmrčiti čelo in obsoditi v mrak in pekel vse svet. Vneli smo se za Francoze; toda če je kak francoski politik ali ameriški državnik rekel besedo proti nam, smo kar obsodili vso Francijo. V takih ekstremih se gibljemo.

Če smo slišali očitke proti Čehom, je potrebno, da čujemo tudi to, kar nam oni odgovarjajo. (Citiram tu le »Narodno Listo«, ki sem jih dobil v roke.)

Že v št. 47 »Nar. Listov« je G. Záhorský napisal simpatično »Kapitolo slovensko«. Na koncu svojega članka govori o najnovejšem razmerju Čehov in Slovencev ter pravi: »Češki obrtnik na jugu je že davno obratoval z dobikom svojega dela, ko so se Slovenci s podjetjem šele pripravljali. Njim je bila ta gonja za trgovskim uspehom, dobro premišljeni način denarnih obratov, nekoliko nesimpatičen; trgovska niančnost se jim je zdela nemška akurtnost. Širši krogi inteligence so nas poznali le iz knjig; slovensko dijaštvo, ki je študiralo v Pragi, je bilo maloštevilno; razen tega so se mladi ljudje z juga preveč izključevali iz naše družbe ali pa se niso stikali s temi vrstami naroda, ki bi jih mogli informirati o našem javnem življenju.«

V št. 64. pišejo »Nar. Listy« uvodnik o »razburjenem jugu«. »Ni med nami Cehi nikogar, ki bi globoko ne čutil z Jugoslovanci. Mi, kakor oni, smo se vili v misel slovenske Adrie in naši stiki: z mesti in krogi, ki naj bi se zdaj odtrgali od SHS, so tako silno v nas vzgajali čut, da bodo to krogi svobodne Jugoslavije, da z Jugoslovanci sedaj delimo vzemirjenje, ki vlada dandanes v Jugoslaviji.«

Poročalo se je svoj čas slovenski javnosti o besedah, ki jih je balo o Jugoslovancih govoril dr. Kramář. »Nar. Listy« št. 65 odgovarjajo, da Kramář sigurno ni govoril tako, kakor se poroča. Sicer pa so mnogi bili obtežila nego kake take besede »razna jugoslovanska memoranda, protestirajoča proti SHS, proti Srbom, a tudi ta ne poslabšajo situacije Jugoslovancov... V deželo fantazije spada tudi poročilo, češ, dr. Beneš je z Italijo sklenil tajen pakt proti Jugoslovancem. Zares, Jugoslovanci bi mogli ineti malo več miru in zaupanja do nase.«

Dr. Čok je v »Slov. Narod« pisal, da Cehi sedaj vrše državno, ne narodno politiko, da je njih generalisimus Italijan, da so baie na Trst neinteresirani in da žele celo internacionaliziranje jugoslovanskih železnic. »Nar. Listy« (št. 61) odgovarjajo, da taki očitki niso upravičeni, češ »bili bi enako tudi mi Cehi nepravilni in nerealni, če bi v svojih sporih s sosedi hoteli eksponirati Jugoslovance. Jugoslovanska pomoč za nas bila brez pomena, kakor je naša pomoč brez pomena za njih; kajti čisto druge sile odločajo o bodočih mejah naših držav. Mi in Jugoslovanci imamo skupne interese in skupno pot. Če se bo v Parizu razsodilo definitivno proti Jugoslovancem, bo to samo posledica londonskega pakta. Kdo je omogočil ta pakt, na to si morejo odgovoriti Jugoslovanci sami. Od Čehov so čisto slišali nasvete v tem pogledu, Cehi so jih čisto opozarjali na škodljive pojave in posebe so se še »Nar. Listy« tudi med vojno, dasi je cenzura to večinoma zadrževala, nekolikokrat s svarilnom obračali do jugoslovanskih strank, ki so vršile politiko dvojega železa, da včasih samo enega, protisrbskega. Z naše strani torej ni treba polasniti: želeli smo si vedno združena Jugoslova-

nov v močno traktat s nami združena državo; storili smo vse, kar je bilo v naših močeh, da bi do tega prišlo. Danes pa o tem ne odločujemo mi, saj ne odločujemo niti o sebi in kolikor je še o nas odločeno, ni naš boj proti trem frontam baš lahek. Kako bi bilo mogoče zahtevati, da bi zmogli pomoči drugim?»

To zadnje češko polajnilo moramo v polni meri uvaževati.

Citaji smo v kolah ono povest o »popotnikih in medveda« ter čali nje veliko modrost, ki nam daje nauk: »Ne zaupaj prijatelju, dokler ga nisi preizkusil v nesreči. Nikdo pa nam pri tej povesti ni povedal, da bi bilo naravno, gluho, uničevati dvoje življenje, zato ker enega ne moremo rešiti. V našem političnem slučaju je pa stvar taka: Čehinam sedaj ne morejo pomagati. Zato naj gledajo, da se sami ohranijo čim močnejše. Pride čes, ko nam bodo mogli pomagati, intakrat nam bodo tudi hoteli pomagati. Naša naloga je, z njimi zvesto čuvati prijateljstvo, torej ne zabavljati.

Ob tej priliki še eno besedo: Kje smo pustili Poljake? Tudi oni so bili v trovezli, ki smo jo sklenili lansk leto. Toda ob polomu Avstrije so kakor izginili z našega obzorja, iz naših misli. Nekaj je kriva razdalja, promet itd. Opazal sem, da so možje, ki so takrat vodili našo politiko, povsem prezrli poljsko točko in skoro brskirali Poljake. To ni bilo prav. Že radi naše koristi na. Poljaki imajo v Parizu mnogo močnejšo pozicijo nego Cehi in če bi mogli mi računati v Parizu na slovensko pomoč, bi bila poljska pač znanejša nego češka. Poznamo češko-poljski spor; toda Cehi kot umni politiki nam poljskega prijateljstva ne bi mogli zameriti; saj to prijateljstvo Čehom ne bi škodovalo.

Wilson in Orlando.

Tržaški »Laborator« prinaša sledeči zanimiv članek:

Spoštovani Orlando ima — kolikor se čita in kolikor se čuje — gotovo slajšno obliko govora; in ko je govoril o soloni, ki ni v blestem poldnevu, marveč je jutro s svetlobo zora, omenilo se od megal viharja — tedaj je napravil na poslušalce globok vtisk s muzikalno obliko svojega govora. Ali, ko je izjavil, da je to, kar razdružuje dobo, ki jo preživljamo, skrajna možnost položaja, da politika v tem trenutku ne more biti drugačna, nego empirična (politika iskustev), da edini pogoj, da more ideal triumfirati, je ta, da ima pred očmi razmere resničnosti — ni le potrdil tistega bistvenega pesimizma, v nasprotju s svojim slehernim optimizmom, na katerega je opozoril opravljeno posl. Cappa, marveč se je Orlando pokazal tudi v luči skromnega meščana ali vaščana, ki sprlo vsakega političnega dogodka, o katerem je čital v listu po štirih ali petih dneh, vzklila začudenost ene tistih običajnih fras: »Kdo bi bil rekel? Kdo bi bil pričakoval kaj takega?«

Orlando pa ni dopuščeno, da bi se začudil. Njegova ekscelencia je med tistimi izvoljenimi, ki so sami politiki in je ne le doživljajo. Če bi torej spoštovani Orlando res hotel slediti Wilsonovim idealom, bi bilo le od njegove in drugih njegovih tovarišev volje odvisno, da bi jih izvajal. Ah, on stavlja pogoj, da mora ideal imeti dobro pred očmi razmere resničnosti! Gotovo! Ovratni nakit mora objemati skupnost dejstev, lepih in grdih, istotako kot blesteča ovratna verižica iz biserov. Toda verižica mora objemati vsa lepe ali grde gospe. Če pa je skupnost dejstev grda, jih mora verižica zadušiti in ne sme dovoliti, da bi naraščala in se pomnoževala tako, da bi se ne mogla več utesnjevati v verižico, da bi se ta pretregala in bi se poignubili blesteči ideali, ki so jo sestavljali... (spletnemo.)

Glas onega, ki ima vsaj toliko avtoritete, kolikor jo ima prvi minister Italije na najvišjih sestankih sveta, zveni kot težko očitjanje proti Orlando-vemu pesimizmu Tisti, ki ga vsa mednarodna buržoazija proglašja za novega viteza idealov, pošilja od onkraj Oceana direktno obtožbo proti konceptu, proglašeniemu od Orlando, in zdi se naravno, kakor da polemizira proti Orlando-vemu govoru. Orlando se hoče uklanjati dejstvom, tirati empirično politiko od slučajja do slučajja. Wilson pa, kot velikan misli in činov, hoče navedati dejstva na pot do definitivnega mira. Ne mislimo, da bi idealistični Wilsonove zadostale za novo družbo, ki se poraja; mislimo pa, da je Wilson istotako daleč od nas, kolikor je Orlando od njega. Za označbo naše razdalje od Wilsona, je dovolj, če citamo in naslednjem postopanje od strani vlad Zedinjenih držav napram močnem s naše strani. V označbo razdalje Wilsona od Orlando pa slusijo besede, ki so včeraj odmevale v Metropolitani v New Yorku. Zdi se mi, da se bo brezkoristno, če jih naši tovariši vsamejo na manje in primerjajo s besedami našega ministrskega predsednika Besede v New Yorku so bile: »Ti gospodje so ne svedajo, kaj hočejo, kaj imajo pravico v dahu slovenske Evropa je pretresena v globlinskih strah, kar se svedajo, da državni

simajo vida in da so ga imeli le nardi; tisti, ki trpe, vidijo; tisti, ki so pretrpeli in še trpe žaljenja in krivice, vidijo, kako zaščitljivo je pravo pravičnost. Vid za to, kar je potrebno, je le redkoma dan tistim, ki gospodujejo med narodi. Sedaj pa se je duka sveta vzdramila in njej mora biti dana zadostitev. Ti narodi so uvideli, da njihove vlade niso sposobne braniti jih, ter da noben moderan kabinet nima predvidevnosti in modrosti. Če v resnici mislite, da se mora napraviti konec vojam, morate odnehati od uvaževanja nasprotujočih si interesov narodov, mislite marveč na mir, šeno, otroke povsod po svetu. Mi mislimo, da so državniki, ki eksperimentirajo s narodi, neka kategorija mož precejšnje svojevlastnosti in poleg tega — ciniki. Ti ljudje pravijo: »Živimo v svetu realnosti« (prav tako kakor ekscelencia Orlando), in razumeli boste, da to ni idealen svet, ter da se jim ne vidi možno, da bi sklenili mir na podlagi ideala. Vendar ga ni nobenega med njimi, ki ne bi sedaj občutil, da se ne more povrniti med svoje sodržavljane, ne da bi bil storil kaj več, nego, da položi svoj podpis na mirovno pogodbo. Spominjajo se tudi ti možje, da je edina trajna stvar na svetu je pravična stvar in da vsaka zgrešena ali pomanjkljiva rešitev mora biti le začasna.

Orlando in Wilson bosta sedela blizu drug drugega ter bosta morala sblizati in spraviti v soglasje svoje misli in svoje delo! Nikdar še ni bila usoda človeštva v rokah tako malo mož, kakor je danes. Od teh je odvisen politični in gospodarski položaj vseh narodov. Od Orlando in njegovih tovarišev, Clemenceaux, Georgea in Wilsona bi moglo biti odvisno, ali se tisti pesimistični viden strahu, ki se je kazal na zaključku govora italijanskega ministra, ne uresniči. Bi moglo, pravimo, ali v resnici ni odvisno. Da bi se to zgodilo, bi bilo potrebno, da predstavitev buržoazije vstopi v našo ladjo, polno sijajnih idealov, ko je njegova velika ladja prenapolnjena s grdimi in strašnimi konkretnimi dejstvi... (Zaplenjeno.)

»Temp« je rekel pred malo dnevi: »Če dovolite Nemčiji vojsko, hitro se začne nevarnost za Francijo; če ji je ne dovolite, se razmakne nered, to je: nevarnost stikov s boljševizmom.« Kako to, da ne vidijo nepremagljivih težav proti temu, da bi spravili v soglasje zgodovinske tradicije, geografske meje, strateške interese, etnografske, jezikovne, gospodarske, med raznimi narodi in čisto tudi v enem in istem narodu? Kako naj se doseže soglasje s starimi sredstvi in sistemi, češkim, poljskim, romunskimi, srbskimi, italijanskimi, nemškimi, dokler se postavljajo na stališče raznih sovnenov in različnih hegemonističnih ambicij vodilnih rasovod v vsakem narodu? (Zaključek zaplenjen.)

Ivan Lavrič.

Pismo od Vardarja.

Sredi svečana t. l. mi je poslal prijatelj naslednje vrstice, ki označujejo razpoloženje slovenskega legionarja:

Kakor ti je mogoče znano, smo jo ravno prvi čas odkurili iz Italije. Še danes se čadim, kako da nas je naš dobit prijatelj Sonino izpustil iz krempljev — plesnivega in reakcionarnega politika. Ječa bi bila prav sedaj neznozna. Tako pa se nahajam čisto na drugem koncu naše očetnjave, t. j. v Makedoniji, v mestu Velesu. Nedostaja mi strokovne terminologije, da bi ti mogel popisati ta divni kotiček naše leppe in ušednjene domovine. Je to zaenkrat mestece turškega načina z dvema modernima stavbama, ostalo je sama hišica. O zabavnih lokalnih ni niti govora. Pa kljub temu lahko si misliš, ko poznaš moje skromnost, živim docela zadovoljno. Veseli me prav posebno, da morem tako najbolje spoznati ljudi in kraje, za katere se je prelilo tolikani krvi in še več črnla. Gospodarskih razmer nimam baš mnogo študirati, ker so vrlo primitivne. Zato pa so tla za podjetne obrtnike in moderne trgovce, ki bi razpolagali z malim kapitalom, kakor nalašč ustvarjena. Boj s kramarji, katerih imaš par sto, bi bil zelo lahek. In treba jih bo izpodrinuti, ker pravemu trgovskemu in gospodarskemu razvoju delajo samo napotje. Pomisli si takega trgovca: kupi ti nekaj vencev smokev, par sveč in druge slične drobtine ter ti sedi in krade čas Bogu in sobi v pričakovanju, da ga kdo odreši te navlake.

Edino, kar pogrešam poleg domače družbe, to se samo ob sebi razume, so časopisi. Najzanimivejša doba in brez vsakih bolj podrobnih vesti s konference narodov, katero so vsaj obetali, četudi je postala ali vsaj se trudi kretniti na pot Dunalskega kongresa. Gospoda od birokratske diplomacije v Antanti je dvigla glave in se pokazala v pravi luči, lahko rečem, da si z Nemci tozadevno mirno podajo roke. Po tolikem povdarianju prava malih narodov vidimo, da jih konferenca niti noče priznati, čeprav lahko smelo rečemo, da so mali narodi vitezi in zmagovaveli, kajti če bi ne bilo njih, bi Antanto vzel vrag in bi ji danes Villem diktriral mirovne pogoje. Pa upajmo, da svet tudi z njo pomete in to preje, nego se nadejamo. Rusi jim tako in tako mešajo štrane.

Pred par dnevi sem govoril z vojakom, ki je prišel iz Ljubljane. Vidim, da se imate dobro in da se izvrstno ra-

zumete z našimi zapadnimi sosedi. Ti raj »Makarona« nazaj, če vas je premalo, pridemo vam na pomoč. Smo vsi jedne misli v tem. Naj se preljie magari še krvi, samo da smo svobodni za vedno vsi, kar nas je rodila naša majka Jugoslavija. Naprej za svobodo, dajmo ji kri in življenje, ali svobodni hočemo biti in moramo biti vsi. Suženstvo mora izginiti. Novic nimam že od pamti-vega nobenih. Narodi me na »Slov. Naroda« in pošli mi svoje »Poezije«, če so mej tem že izšle...

Kako kaj preživljati predpust? Tu ima strahovito mnogo sveteh. Človeka prime skušnjava, da bi i on kmalu zlezel v »sladki« zakonski jarem. Pa kaj hočeš, ko pa ni neveste?

Glose.

Blizamo se blaženim starim časom, v polemikah, žalibog ne tudi drugod. Vse stranke brez izjeme so prepričane, da so se postoterialne vrste njih satelitov in naravnost nestrpno čakajo na čas, ko bodo volivci z volilnicami romali na politični megdan. Ali je ta nada upravičena in s čim upravičena? V svojem skromnem mnenju bi mislil, da mora biti želja vsakega razsodnega človeka, da se niti ne sliši besede o kakih volitvah, kajti volitve v teh časih ne bi pomenile izraza kake strankarske pripadnosti, ampak izraz vsega trpljenja, ki se je vsulo v letih na narod, da je obupoval nad vsem, in bo dal v volitvah predvsem izraza temu čuvstvu, izraza radikalizmu, ki je ob takih prilikah samo in edino destruktiven. Radi povdarjamo, da pri nas ni boljševizma, zato pa je naša dolžnost, da ne riskiramo nobene prilike, ki bi pognojila tla tej eksotični cvetki — in volitve v vsemih svojih sumnjičenji in vzajemnih obrekovanjih so tako priprava tla za ta fenomen, kakor malokatera druga. Zato je samo v interesu vseh, kot državlanov in obenem kot pripadnikov posameznih strank, da se izognejo vsakemu parokizmu strankarskih bojev, kajti znali bi priti na površje element, da bi vse stranke začudenje strmele.

Boljševizem je danes tisti pojav, ki ga ali absolutno priznavajo ali absolutno odklanjajo, ali kokerirajo z njim, bodisi posamezniki, stranka ali država. Zato se na te različne faze ne da ozirati. Madjari so ga vprizorili kot šovinisti — a nerodno. Nemci približno iz istih vzrokov — a mnogo bolj premetno, seveda, pravega boljševika Liebknechta so previdno spravili s poti.

Pa ker so vse to že kolikor toliko kopije, poglejmo boljševizem pri njegovem vrelcu, v Rusiji. Da ne bo nesporazumljen, povem že vnaprej, da je marsikatera politična oseba v Rusiji res zažula vešala in poleg tega bi tudi še omenili, da marsikateri mrtvec sumljivo vstajajo od mrtvih. Torej je treba, da smo tu zelo previdni. Pa ker vlada boljševizem v Rusiji že dobršen čas, za to poglejmo njegove sadove. Teh je malo. Razbili so res, kar je bilo gnilega, tudi marsikaj drugega, pozitivno delo pa je enako nič. In to tudi ni čudno. Pri ruskih boljševikih je treba strogo ločiti dve stranki. Prvo tvorijo Lenin-Cičerin-Lunačarski, drugo Trocki-Radek-Zinovjev-Rakowski. Kar se tiče prve skupine, bi se dalo očitati Leninu, da mu je omogočila Nemčija pot v domovino — ali marsikateri politik bi si tudi lahko očital, da so bile njegove roke ob tej in tej priliki — potrebne čiste vode. Govorice seveda, da je Lenin Jud, da se baie imenuje Zederblum, so pač govornice, zadostuje omeniti, da je bil Leninov oče srednješkoli ravnatelj, kar pač kot Jud ne bi bil mogel postati v Rusiji. Ravnotako je Rus Cičerin, glede Lunačarskega bi bilo samo omeniti, da je mogoče najbolj kultiviran duh moderne Rusije. V drugi skupini so vsi Judje, najbolj antipatične osebnosti Radek-Sobolohn, ki je v Berolinu hladnokrvno insceniral poulično klanje in jokaje prošil ob aretaciji, naj prizanesejo njegovemu življenju, in Rakowski, ki ga je priporočil avstrijski eksponent v Kijevu, Hermann, svojemu »Kriegspressesquartieru« kot eventualno jako dobro podporo Avstrije v Rusiji. Pa pustimo zadnjo skupino, saj je pisal sam Lunačarski, da je v boljševiških vrstah mnogo falotov, ki dobro žive na ta račun, katerih pa se bo stranka preje ali sleje iznebila.

En navzlic temu, da je bilo pri boljševiških mnogo inteligentnih ljudi, ki jim ni bil program pobijanje, ne bo ostalo za njih drugega kot kup razvalin, ki bo nesrečna Rusija rabila mnogo časa, da jih bo pozidala. Smatrali so in še smatrajo Rusijo za poskusnega kunca svojih teorij in danes — četudi se izgovarjajo, da jih ubija imperialistična Antanta s svojo blokado — nimajo pokazati ničesar. In to je najbrže dobro. Kajti če bi se mogel vzdržati boljševizem, bi sledila za petami svetovne vojne druga, krutejša in če mogoče še brezobzirnejša, kajti militarizem je iskal vsaj ugodnih priložnosti, da se je udeležil, boljševiški militarizem pa bi napadel sosednjo državo iz edinega vzroka — ker ni boljševiška. Vsaka stranka in vsak narod naj premisli, predno se začne igrati s tem ognjem, kajti zgodi se lahko, da bo začel sikati plamen ob lastni hiši, ko boš v največji nadi pričakoval rdečega petelina na sosedovi strehi.

Ker smo že pri boljševikih, torej zunanem pojavu, še par besed. Češka obec v Ljubljani je poslala listom nekaj cirkular, kjer se ni omejila samo na obrambo češke politike na mirovni konferenci, ampak je postala jako radodarna z nauki. Glede vseh lansiranih vesti sem stal na stališču: Pariz ni severni tečaj, ugotovi naj se, ali so res padle inkriminirane besede, — in če so — naj se pozove češko ljudstvo, ali se la-

Včeraj je bil shod italijansko-liberalne stranke, ki se je pečal z občinskoupravo. Govorniki so opisovali žalostni položaj tržaške občine v finančelnem oziru. Občina ima danes 175 milijonov kron dolga in nima nobenih prejemkov. Občina bi potrebovala kakih 500 milijonov kron, da bi vzpostavila svoje finančno stanje in plodnosno delovanje občinskih institucij. Ker nima nobenega premoženja in nobenih finančnih sredstev, je popolnoma odvisna od podpore italijanske vlade. Socialno-demokratska stranka se je odpovedala sodelovanju v mestnem svetu in bi prevzela sodelovanje v mestnem odboru le z gotovimi pogoji, ki se tičejo zlasti varstva manjšinskih strank, zlasti ne mara deliti odgovornosti za žalostni položaj občine — Ker je italijansko-liberalna stranka, kakor večina odgovorna za mestno upravo, ne našla

iz teškega položaja drugega ishoda, nego v sklepu, naj se skliče mestni svet, ki naj odobri sklepemestnega odbora in naj potem poda splošno demisijsko prošnjo območnemu vladnemu komisarju za občino. Nekateri govorili so se zgražali ob misli, da se z zahtevno po vladnem komisariju žrtvuje privilegij mestnega statuta; navzlic temu je bil ta sklep sprejet z veliko večino.

Slovanski svet.

Bolgarsko prebivalstvo se buni proti bolgarskim oblastem. Beogradska »Samouprava« je dobila iz docela zanesljivega vira tole zanimivo poročilo: Bolgarske oblasti so odredile v vidinskem okraju rekvizicijo živil in hrane. Prebivalstvo se je uprlo in vnela se je krvava borba v bližini vasi Gamzov in Novo selo. Borbe se je udeležilo več vojaških oddelkov s strojnimi in štirimi topovi. Kmetje v onem okraju so prepirani, da pripadejo njihovi kraji pod Srbijo, in so z ozirom na to nastopili proti vsakemu umešavanju bolgarskih oblasti v njihovo stvar. Bolgarska vlada je sporočila prebivalcem v vidinskem okraju, da se morajo vsi dobri Bolgari pravočasno izseliti iz obmejnih krajev, toda temu pozivu se ni hotel nihče odzvati. — Ta vest, o katere resničnosti nimamo vzroka, da bi dvomili, kaže na to, da čuti narod v vidinskem okraju instinktivno, da so ure bolgarskega gospodarstva in onih krajev štetje. Temu se ni čuditi, ker je notorično, da je ondotno naseljenje čisto srbskega izvora, kar izpričuje zlasti narečje, ki se bistveno razločuje od bolgarskega književnega jezika.

Financijski položaj Bolgarske. Bolgarski finančni minister je sedaj dr. Danev. V svojem finančnem eksperimentu je naslil finančni položaj Bolgarske kot skrajno neugoden. Do konca tega leta bo imela Bolgarija 418 milijonov dohodkov, toda ta svota bo vporabljen za v prvi polovici leta 1916. Je znašal državni primanjkljaj 22 milijonov levov, l. 1917. je poskočil na 41 milijonov, l. 1918. pa je znašal že 105 milijonov levov. Deficit se je torej v 3 letih popeteril. Državni dolg znaša 10 milijard levov. Narodna banka ima še sedaj v Berlinu in na Dunaju svoj depozit v iznosu 1 milijarde in 170 milijonov. Kako bo ta denar dobila od Nemcev, nihče ne ve. Kljub obupni situaciji, v kateri se nahajajo bolgarske finance, se Danev tolaži, da se bo bolgarska valuta dvignila, čim zavladajo redni odnosi z antantnimi silami. Dotlej pa si bo morala država pomagati z notranjim posojilom.

Bolgari — »najtolerantnejši narod«. V bolgarskem Sborniku so v tekstem zasedanju razpravljali o odnosih Bolgarske s sosednimi državami. Pri tej priliki je govoril tudi turški poslanec iz Varne, ki je v svojem govoru naglašal, da so Bolgari napram Turkom bili in ostali najtolerantnejši narod, kar zlasti dokazuje dejstvo, da so Turki v Srbiji, Grški in Romuniji docela izginili, dočim žive v Bolgariji še vedno velike turške mase. In zaradi tega so Bolgari najtolerantnejši narod? Da je v Bolgariji še toliko Turkov, ni pripisovati toliko bolgarski toleranci, kakor predvsem dejstvu, da je tamkaj turškega elementa toliko, da ga Bolgari pri najboljši volji ne morejo prebaviti kar preko noči. Statistični podatki o naseljevanju izpričujejo, da je na primer turški in grški element v vzhodni Rumeliji to je v Bolgarski južni od Balkana še dandanes tako jak, da številno nadkriljuje bolgarski živelj. V celi južni polovici svoje države torej Bolgari še sedaj nimajo absolutne, marveč samo relativno večine. Z ozirom na vprašanje o bolgarski toleranci napram Turkom se sklicujemo na »Neue Freie Presse«, ki je bila in je še danes dobra prijateljica Bolgarije. Ta list je konstatiral, da so Bolgari 19. novembra 1912. ko so zavzeli Dedeagač, z dinamitom pogabili v zrak ondotno turško mošejo, kjer je bilo 200 turških beguncev, ter po ulicah pobili nad 3000 mohamedancev. — To je bolgarska toleranca, ki so jo imeli priliko občutiti na svoji koži zlasti Srbi v zemljah, ki so jih okupirali Bolgari!

Jugoslovanski študenti v Pragu osnovali su društvo radikalno - demokratskega naprednjaka »Skerlić«. Cilj je društvo moralno, intelektualno i fizičko usavrševanje članova i izradjivanje ozbiljnih radnika za javni život. Društvo je razdeljeno u pet sekcija: političku, socialno - ekonomsku, rasno-higijensku, kulturno - umetničku i organizacionu. Sekcije su otpočele svoj rad i već održale nekoliko predavanja. Nastavljaju i na rad i idejo predratne jugoslovenske nacionalističke omladine, društvo će preduživati ideju narodnog jedinstva, koje je stvaranjem jedinstvene nacionalne države dobilo svoju političku formu, a u zajednici sa društvima istih ideja i načela nastojao da opet oživi pokret mladog pokolenja, koje će narodnom jedinstvu dati boljši i socijalni sadržaj. Društvo

je banirano na prednom obeležjenom programu: nacionalnom, kulturnom i socialnom. Definitivno će redigirati svoj program, pošto stupi u vezu sa sličnim studentskim organizacijama i svojim starim i novim istomišljenicima. Društvo stoji iznad i izvan svih političkih stranaka. Adresa društva: Skerlić, jugoslovensko akademsko društvo Radena. — Praha II, ve Šmejchach 22.

IZJAVA KRAMARA.

LDU. Praha, 8. aprila. (OTU.) »Elclair« prinasa nastopni intervju s ministrskim predsednikom dr. Kramarjem. Dr. Kramarj se je izrazil o stališču, katero zavzema čehoslovaška država v boju proti Nemčiji ter o svojem trudu, da onemogoči nemški načrt železniške zveze med Hamburgom in Bagdadom, o stremiljenju čehoslovaškega ljudstva po samostojnosti in o avstrijskih persekucijah, ki bi ga bila kmalu dovela v smrt in o svojem bivanju v ječi. O razmerah na Ogrskem je rekel dr. Kramarj, da je madžarsko boljševiško gibanje prenapeta gledališka igra, igra z ognjem in da gre Madžarom samo za to, da uredijo svoje denarne težkobe in da ovirajo Slovake, Rumune in Jugoslovane v njihovih težnjah za svobodo. Bila je velika napaka, da ni Antanta takoj po sklenjenem premirju poslala policijsko ekspedicijo na Rusko, da tam vzpostavi zopet red in mir. Nemčija bi na ta način ne imela časa vzdigniti se proti Slovanom. Čehoslovaška republika je na vseh straneh podprta od Antante in bo tudi prva opora proti nemškim stremiljenjem.

Izobraževalni odsek »Sokol«.

Opozarja na svoje tretje javno poudarno predavanje, ki se vrši v soboto dne 12. aprila 1919. zvečer ob 7/8 uri v veliki dvorani Mestnega doma. Predava br. inž. Stanislav Bloudek: Razvoj in bistvo bencinskega motorja ter njegova uporaba. — Razlagalo se bo na podlagi modelov. Prijatelji sokolstva, vdeležite se tega predavanja polnoštevilno! Vstopnine ni; prostovoljni prispevki pa se hvaležno sprejemajo. Nazdar!

Odbor.

Bratje, sestre! Sokol I. naznanja vsem bratom in sestram, da se je vrnil brat načelnik Stane Vidmar iz laskega viještva, kjer se je zvesto boril za našo sveto stvar ter vstopil nato tudi v srbsko vojsko. Na čast vrnilemu se vrlemu vadičlu mu priredi društvo časten večer, jutri v četrtek ob pol 8. uri zvečer pri bratu Zupančiču na Ahačjevi cesti. Udeležite se ga polnoštevilno! — Na zdar!

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 8. aprila.

Zupan g. dr. Ivan Tavčar otvoril ob 6. uri zvečer sejo občinskega sveta ter konstatira, da je opravil svojo odtodnostni svet območnega svetnika g. Anton Jeglič za overovate-lja zapisnika sta imenovana občinska svetnika gg. dr. Triller in Bahovec. Nato preide g. zupan k dnevnemu redu ter prečita razne dopise, kakor tudi uspeh raznih preiskovanj in zlasti konstatira, da so bili napadi v poslanem listu »Naprejek« na upravo mestne ubožnice popolnoma neutemeljeni in deloma tako zastareli, da o njih ne gre razpravljati po dolgi vrsti let. Zupan konstatira, da se tokom vojne ni vložila od strani prizadetih nobena pritožba in da so bili napadi na upravitelja mestne ubožnice g. Trdino popolnoma neutemeljeni. Zapisnik zadnje seje se odobri.

Prememba občinskega volilnega reda za mesto Ljubljano.

Občinski svetovalci socialno - demokratske stranke so vložili samostalni predlog premembe občinskega in občinskega volilnega reda za mesto Ljubljano. O tej premembi je poročal zastopnik socialno demokratske stranke g. inženir Štebi, ki je poudarjal začetkom svojih izjav, da se je izkazala nujna potreba premembe občinskega in občinskega volilnega reda, da pridejo v mestno zastopstvo v resnici zastopniki vseh krogov. To svojo zahtevo je g. inženir Štebi obširno utemeljeval, pri čemur je začel tako daleč, da je pričel kritizirati mestno gospodarstvo ter deliti nasvete tudi v raznih gospodarskih vprašanjih, očitajoč dosedanjemu mestnemu zastopstvu nemodernost in počasnost. Dotaknil se je pri tem vprašanja električne centrale, očitajoč, da je mestna občina ljubljanska zamudila ugodno priliko, s katero bi si lahko ugotovila zadostno količino elektrike. Nadalje je zahteval komunistično prehrano, uredbo šolskega vprašanja in končno zahteval aktivno in pasivno volilno pravico za osebe obojega spola, ki so dovršile dvajseto leto. V svoji kritiki se je povzpel celo do trditve, da je ljubljanski zupan poslal storiči svojo dolžnost ob čem, ko so se na barbaričen način odstranjali v Ljubljani apomeniki, ki jih je imela mestna občina v oskrbi. Na opombo ostalih občinskih svetnikov, da cela ta kritika se spada k utemeljevanju predloga, je g. inženir Štebi izjavil, da je to del njegovega dolžnosti.

tivnemu zaključku in zahteval: splošno enako, direktno in tajno volilno pravico po proporcionalnem volilnem sistemu, katere naj bodo deležni tudi vojaki in ženske ter aktivno in pasivno volilno pravico za vse osebe, ki so dosegle 20. leto in ki biva v občini vsaj pol leta. Zaključil je svoja izjava s predlogom, da naj se izvolijo članski odsek, v katerem naj ima vsaka stranka po dva zastopnika, ki naj izdelajo novi volilni načrt do 1. junija t. l., na kar se občinske volitve takoj razpišejo in naj se volitve izvrše do 1. avgusta t. l.

Podžupan dr. Triller odgovarja na izvajanja predlagatelja ugotavlja, da namerava predlagatelj s svojim predlogom doseči samo hiter razpis novih volitev in da je širokopotezni gospodarski program, ki ga je podajal poročevalec, bil v pretresu v sedanjem občinskem svetu že večkrat, da so se vršile o vsaki posamezni točki tega programa obširne razprave, ki so se pa vsled odpora prejšnje vlade in deželne odbora razblinile v nič. Poročevalec hoče s svojimi izjavami vzbuditi med javnostjo mnenje, češ, da sedanje mestno zastopstvo o občinskem gospodarstvu nima pojma niti pravega razumevanja svoje naloge. Kar se tiče električne centrale in vodne moči na Savi je mestna občina storila vse, če ji je pa delal bivši deželni odbor zapreke in celo tako, da je mestna občina svojo pravdo pred najvišjim sodiščem izgubila, to pač nikakor ni krivda občine in zastopstva. Komunistično prehrano, kakor to predlaga poročevalec, je samo program in bolj umestno bi bilo, če bi bil poročevalec prišel s konkretnimi predlogi. V šolskem vprašanju dela poročevalec občinskemu svetu največjo krivico. Šolskih zdravnic sedaj ni možno nastavit, ker jih ni na razpolago. Kar se tiče pa stanovanjske politike, poročevalec ni vpoštoval, da od leta 1908. mestni občini ni bil na razpolago niti en potrjen proračun in si je moral občina pomagati samo s provizorijem. Kar se tiče pasivne volilne pravice za dvajsetletne osebe obojega spola, pač ni treba omenjati, da nikakor ne kaže neizkušenih mladih ljudi voliti v tako važno zastopstvo. Istotako ne kaže pritegniti k volilem tudi vojaštvo, ki je nastanjeno po mestih samo mimogrede in tudi ne kaže puščati vojake, ki naj ščitijo nepristranost in stvarnost, v volilni boj, kar bi bilo v gotovem slučaju sigurno opasno. Če se bo izdelal kak nov občinski volilni red, se bo moral izdelati za celo kraljevino SHS, ne pa samo za posamezne občine in bi mestna občina ljubljanska v tem slučaju igrala vlogi vlog poskusnega kuma. Tudi pojmovanje demokratizma, kakor ga poudarja poročevalec, je med stranko večine in med zastopniki socialne demokracije popolnoma različno. Pravi demokratizem obstoja pač v tem, da se da pravica na volilna pravica vsem slojem, nikakor pa se ne more zahtevati nekako brezpravnost buržoazije, kakor je vsebuje predlog in nekako diktaturo proletariata. Kar se tiče izvolitve šestčlanskega odseka, stoji stranka večine na stališču, da nikakor ne gre tu puščati v nemar dosedanje določbe občinskega reda in da naj se izvolijo devetčlanski odsek, obstoječ iz 5 članov večinske stranke in 4 članov manjšinskih strank.

Zastopnik kluba SLS dr. Adleš izjavi k predlogu socialistične stranke glede premembe volilnega reda, da je sedaj nastopil čas, ko stopa mali človek v osredje in zahteva svoje pravice. Kar se tiče splošne enake in direktne volilne pravice s proporcijem, bo njegova stranka predlog podpirala. Tudi kar se tiče udeležbe žen na volitvah, to podpira, kar se pa tiče pritegnitve vojaštva v volilni boj, pa tega nikakor ne more podpirati, ker bi bilo to prenevarno. Glede podelitve aktivne in pasivne volilne pravice dvajsetletnim osebom, se ne strinja z izvajanjem predlagatelja. Predlogu za izvolitev šestčlanskega odseka, v katerem naj ima vsaka stranka po dva zastopnika, se pridružuje.

Na izvajanja svojih predgovornikov odgovarja na kratko poročevalec g. inženir Štebi, na kar povzame besedo g. zupan, ki izjavi, da so si glede potrebe premembe občinskega in občinskega volilnega reda pač vse tri stranke edine, da pa je vprašanje, če bo mogoče ta volilni red brez zakona izpeljati. Odgovarja na to na napad g. inž. Štebi, na njegovo osebo in konstatira, da v onem času, ko se je v Ljubljani izvršil onk vandalizem pred očmi vlade in sodnje, pač ni mogoče njemu očitati nobenega greha, ker se je on edini upal s polnim imenom v časopisih objaviti to početje, nikakor pa ni imel v reki moči, da bi ta poboljšanja prepredil. — Gospod zupan prečita ne da obtožbe predpise in konstatira, da zahteva poročevalec s tem, da predlaga šestčlanski odsek, da abdicira sedanja večina, kar pa po sedanjih predpisih ni mogoče. Zato predlaga ključ in sicer za večinsko stranko pet, za člano SLS 3 in za člano socialno demokratskega kluba enega člano. Izjavi, da je to po predlogu tega kluba

nastopil gg. dr. Triller, Pustoslavšek, Dimnik, Franchetti in Planinšek; dr. Adleš, Rojina in Koleša od SLS in občinski svetnik Kocmur od socialno demokratske stranke. — Predlog socialno demokratskih občinskih svetnikov se odkazuje na to temu odseku.

Razna poročila.

Poročilo personalno - pravnega odseka o dopisu županovom glede resolucije občinskega sveta v zadevi vstetja štirih in pol let vojne dobe vsem mestnim uslužbencem v službeno dobo se na predlog poročevalca občinskega svetnika g. Pustoslavška sprejme in se bo v kratkem izdalo nastavljenem tozadevne dekretu. — Predlog istega poročevalca o prizivu Antona Deghenghija proti predpisu kanalske pristojbine se ugodno deloma in predpiše mesto 1313 K 97 vin. samo 252 K 558 vin. na leto kot kanalska pristojbina. — Poročilo finančnega odseka: o prizivu treh deželnih uradnikov proti predpisu deželnih in občinskih določen na plačarino se sprejme, in se jih na predlog poročevalca občinskega svetnika Likovarja oprosti. — Na predlog občinskega svetnika g. Smoleta se povzra so razmerno pristojbine za uporabo rešilnih voz. Na predlog istega poročevalca se odpiše obresti hipoteknih posojil pri Mestni hranilnici ljubljanski Slovenskemu planinskemu društvu. Na predlog občinskega svetnika g. Likovarja se odobri nakup provizornega mostu električne cestne železnice poleg St. Peterskega mostu za svoto 12.000 K in se ta most prenese tako, da bo vezal Opekarsko cesto s Prilami, Istotako se odobri predlogi finančnega odseka glede prodaje, oziroma ponudbe nekaterih stavbnih parcel poverjeništvu za javna dela in ljubljanski kreditni banki. — Nato vložijo občinski svetnik g. Hudovernik nujni predlog glede odpovedi najemnice hotela Tivoli g. Högerjeve in se temu predlogu prizna nujnost ter dovoli odpoved. Najemnica se izseli meseca oktobra.

Ker so na dnevnem redu še razne važne točke, ki se jih ne more v naglici rešiti in ker je razprava o dosedanjih točkah zavlekla sejo že čez 8. uro, je odredil g. zupan, da se seja nadaljuje v petek ob 5. uri popoldne.

Dnevne vesti.

Poset regenta Aleksandra v Ljubljani in naše šole. V kratkem poseti slovensko prestolico Njegovo Visočanstvo regent Aleksander. Poskrbeti bo treba, da se našega prvega narodnega vladarja, ko stopi prvič na slovenska tla, sprejme čim najljubše, čim najpristojneje. Pri sprejemu bodo seveda sodelovale tudi vse naše šole. S pripravami za sprejem na naših šolah se ima pričeti brez odlašanja. Posebna navodila za to priprave izda mestni šolski svet.

II. promenade koncert glasbe Srbske Kraljeve Garde bo v Zvezdi v četrtek dne 10. t. m. popoldne ob 5. do 6. ure pod vodstvom kapelnika g. Rendia.

Naval i simfonični koncert orkestra Srbske Kraljeve Garde je tako velik in navdušenje tako pristno da izraza ljubljansko občinstvo željo, naj bi se še tretji simfonični koncert te izvrstne godbe vršil v Ljubljani. Naznanja se torej občinstvu, da priredi orkester v petek, 11. t. m. še tretji simfonični koncert. Vstopnice se prodajajo v Prešernovi ulici 54. Spored objavljamo na drugem mestu.

Včerajšnji koncert kraljeve garde. Spominjamo se koncertov tistih časov, ko je v Ljubljani stal glavni stan Borovica. Takrat se mu ni še sanjalo, da se mu svojočasno ne bo izpolnila želja aretirati našo deželno vladno, se manj se mu je sanjalo, da bodo sredi Zvezde mesto kapelnikov sedmega in drugih polkov igrali glasbeniki garde prvega kralja vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov. Tiste čase je pa moral odkrivati in salutatirati, kdor tega ni storil, je bil pa obtožen. Včeraj je bilo vse drugače. Zbrano je bilo ljudstvo vseh slojev, general in polkovniki niso imeli svojega posebnega drevesa, ampak so poslušali godbo s poročniki, godba je igrala korončno »Spremite se, spremit' se, četnici« in »Triglavske rože«, srpsko kolono naše narodne poleg nekaj opernih potporijev, občinstva se je nabralo na zadnje več kot tri tisoč, da so napolnili vso Zvezdo in ko je godba odkorakala po mestnih ulicah, svirale korončno »Rado imeli Srbin u voljnike« so godbi sledile poleg mladih sto in stoglave množice vseh slojev in v vseh obzori si čitali: Časi se hvalabogu spreminjajo. Dolgo smo jih čakali, sedaj smo jih dočakali. — Naj bi nam glasba naše kraljeve garde kmalu zopet zasvirala saj smo vsi potrebni nekaj veselja v teh resnih časih.

Iz železničarskih krogov. Živimo v času splošnega razburjenja, katero gotovi elementi med nami z neresničnimi trditvami še umetno pomnožujejo in s tem gladijo pot svojim nečednim namenom. Približno za enkrat, da je popolnoma izmišljena in neresnična trditev, da bi bilo uradništvo zahtevalo pri skupni vladi v Beogradu zase tendenciozne vesti o ušeh in raznih druge uslužbenca. Ni res, da bi se bilo o tem sploh kdaj na kakem sestanku ali shodu razpravljalo ali sklepalo. Kdor take stvari »dokazuje« ali trdi — slisi travo rasti. Trdi se dalje da je ravnateljstvo državnih železnice odjedlo železničarjem - beguncem begunsko podporo. In kaj je resnica? Ravnateljstvo je lo potrdilo vračanje deželne vlade, če so svojočasno izposleni ali evakuirani železničarji zopet prevzeti v službo naših železnice in če službo tudi opravljajo. Kaj pa je tudi mogoče drugega storiti, kakor notrditi resnico? Če pa je vlada na podlagi te informacije ustavila prizadetim ravnateljstvu begunsko podporo.

ali je potem krivo ravnateljstvo? Smešno je iskati krivce tam, kjer jih ni. Pogledimo se gonjo radi barak v Strnišču. Razširjalo se tendenciozne vesti o ušeh in raznih drugih nedostatkih, ki jih morajo baje prenašati tam nastanjeni železničarji. Kaj vsega ne vidijo razni »prijatelji železničarjev«! Tisti železničarji pa, ki so se vrnili iz Strnišča in zopet nastopili službo, zatrjujejo, da so bili tam v splošnem zadovoljni, da stanovanja sanitarnim zahtevam popolnoma odgovarjajo in so razmeroma udobna. Ne bavili bi se s tem, da gonja ni brez vsake stvarne podlage in tako sistematična. Med železničarji je še dovolj treznih ljudi, ki ljubijo svojo svobodno domovino, in tem so namenjene te vrstice. Vsi vemo, da živimo težke čase in da v Beogradu nismo našli onega razumevanja za naš položaj kakor ga terjata naše delo in prosep naše domovine, posebno pa naših železnice, vemo pa tudi, da se železničarji v Nemški Avstriji kljub stavlki godi še vedno slabše, kakor nam, in da peščici tistih ljudi, ki hoče danes med železničarjev in kalnem ribariti, ni za blagor železničarjev, ampak na tem, da napravi med nami čimveč nereda in zmešnjav. Torej železničarji, pozor pred takimi »prijatelji«!

Železničarska stavka odgodena. Svoči se je vršil pred Mestnim domom shod železničarjev, ki ga je priredila socialnodemokratska železničarska organizacija. Zborovalec je bilo mnogo in je bil shod prav buren. Proti takojšnji stavki je govoril dr. Korun, proti neprilicnosti stavke v sedanjem političnem položaju dr. Puc, hrvaški delegat je priporočil odgoditev stavke, na kar je bila sprejeta resolucija, s katero se izrekajo železničarji za odgoditev za teden dni.

Poverjenišтво za ugotovitev konfliktov in denuncijantov na Hrvaškem se je osnovalo. Kakor posnemamo iz uradnih »Narodnih Novin«, šteje to poverjenišтво 21 članov in sicer 12 članov, ki jih imenuje politične stranke, 2 zastopnika akademicega senata hrvaškega vseučilišča, 2 zastopnika »Jugoslovenske akademije znanosti in umetnosti«, 3 zastopnike »Pravniškega društva« v Zagrebu, 1 član »Hrv. novinarskega društva« in končno 1 vladnega zastopnika. Sklep, da je bil kdo konfident ali denuncijant, je veljaven samo, ako je pri sebi navzočih 15 članov poverjenišstva in ako je za ta sklep glasovalo dve tretjini navzočih članov. Ime, poklic in prebivališče ugotovljenih konfidentov in denuncijantov objavljuje poverjenišstvo v uradnih »Narodnih Novinah«, kjer je podati tudi kratke oris konfidentovega zločina delovanja. Obenem z objavo v uradnem listu se ima sklep komisijske vročiti vladi z vsem dokaznim materialom. — Takšno komisijo bi bilo treba osnovati tudi pri nas na Slovenskem. Predvsem pa bi bilo treba skrbeti za to, da se dobe z Dunaja policijski akti bivše deželne vlade kranjske in ljubljanskega policijskega ravnateljskega, ki so bili prepeljani tjakaj 30. oktobra l. l. in se nahajajo sedaj v ministrstvu notranjih del.

Politična preganjanja. Dostavek k notici, ki je bila v tej zadevi prejšnji teden objavljena: Vsi, ki so bili vsled svojega narodnostnega ali državopolitičnega mišljenja in delovanja preganjani in stanujejo v mestu Ljubljani, naj naznanijo do 20. aprila t. l. v dopoldanskih uradnih urah mestnemu magistratu (Mestni trg št. 2 v sobi št. 5, nasproti posvetovalnice) naslednje podatke: 1.) Ime. 2.) Starost. 3.) Poklic. 4.) V katero občino je pristopen? 5.) Sedanje bivališče (stanovanje). 6.) Ali je samski ali poročen in koliko ima otrok? 7.) Radi česar je bil preganjan? 8.) Ali je bil interniran? Kje? Koliko časa? 9.) Ali je bil v zaporu? Kje? Koliko časa? 10.) Ali je bil konfiniran? Kje? Koliko časa? — Mestni magistrat ljubljanski sprejema v seznam tudi v tujni bivačo preganjanca, ki se lahko priljavijo pisмено ali pa po drugih osebah.

Uradni list. Izšla je 72 številka z dne 6. aprila. Prinasa običajno vsebno. Razven novih cen za tobak je posebno važna naredba o potnem prometu. Vsak potnik naj nosi s seboj izkaznico o istovestnosti, da ne bo imel na potovanju smotnosti. Takšne izkaznice so v sedanjem času potrebne, ker hodijo okrog nas razni tučci, ki nam žele škodovati, pa je kontrola na potovanju potrebna.

Odvetniški izpit. G. dr. Josip Klepec je napravil odvetniški izpit s prav dobrim uspehom. Svojo pisarno otvori v Ljubljani. Izpit je napravil tudi g. dr. Gustav Rožina, ki se nastani ali v Kozjem ali v Slovenski Bistrici.

Vsem učiteljem in učiteljicam, ki imajo usposobljenostni izpit, a so nastavljeni kot svetni, odnosno suplentinje, je višji šolski svet priznal in nakazal volno državno doklado po I. stopnji I. razreda od prosinca 1919 naprej. Svoje službene prejemeke dobe vsakega prvega vnaprej.

Slovenska filharmonija mariborska priredi 11. t. m. koncert v dvorani hrvaškega konservatorija v Zagrebu. Koncerta se udeležijo tudi general Maister. — Prav dobro, samo ne vemo, kako da se sme ta vojaška godba imenovati z imenom »Slov. filharmonija«? To naj se pojasni.

Nemškutarenje. Svoči, ki je naše občinstvo hitelo h koncertu godbe kraljeve garde, sta šetala pred »Unionom« gospod in dama, ki sta se naravnost kričaje zabavala v nemškem jeziku, kakor da bi hotela izživati. Samo miroljubnost naših ljudi se je zahvaljevali, da ni prišlo do neprimetne incidente. Ogledali smo si dotičnike nekoliko bližje in spoznali v njih Zagrebčane, ki brez nemščine, kakor se zdi, ne morejo živeti.

»Ali je res?« Dobili smo vest, da se najraje v petem razredu nemške gimnazije samo 5 dijakov. Ne vemo, v koliko odgovarja ta vest resnici, ako je istinita, bi vrašali ali se izplačala za teh pet dijakov plačevati in vzdrževati nemške profesorje, ki itak ne delajo drugega, kakor da na skrivaj rujejo proti naši državi? Pri tem se spominjamo na svojočasno usodo gimnazijskega zavoda v Kranju. Ker so bili tudi samo spodnji razredi, zavod seveda ni mogel uspevati tako, kakor bi bilo želeli. Število dijakov je padalo, a mesto da bi avstrijska vlada zlo odstranila na ta način, da bi zavod izpopolnila v popolno gimnazijo, jo je enostavno zadušila, češ, da je imel premalo dijakov. Mi pa sedaj vzdržujemo Nemcem popolno gimnazijo, dajmo manjka učencev, seve ker smo nobel in pravični in ker imamo menda preveč denarja!

Skandal. Kdor misli, da posečajo tukajšnje nemško gimnazijo samo sinovi nemških roditeljev se zelo moti. So tu otroci slovenskih starikov, sinovi slovenskih

sicer z velikim ponosom, vsaj tako zatrjuje, nad celom znake našega kraja Petra. Da, tudi takšni čud se žive in delujejo med nami, seveda v — naroden blagor. Ali naj govorimo jasneje?

Milostivost. To nemško pritepenko so jeli čehi koreniti čisti — pri čela je ta akcija pri služkinjah in ne brez uspeha. Marsikaka češka dama je noče slišati več in je silno zadovoljna, da se je iznebila tuje, slovanske demokracije neodgovorne varajočega priveda. Pri nas ta — častni — naziv se vedno rad gospodari med inteligentnimi krogi in med jaro gospodo vojnih verižnikov, ki preradi pozabljajo, da narod kolne ob izgovorjanju te odurne primese. Pravi izobraženec bo z vsjo odločnostjo odklanjal vsako nepotrebno besedo, ki presega človeško slabost: milostljiv je samo Bog! Bil bi nekakšni časi ko se je grški suženj — učitelj v prahu moral klanjati pred paglavci oblasti Rima in jim izkazovati božanske časti — sedaj je to prošlo in se ne vrne nikoli več! Olikani francoski narod — milostivost — ne pozna, tudi Lahi nas v tem oziru prekašajo. Kdor ne odobrava gablinskih titulatur, energično odklanja vsak poklon, ki škoduje njegovemu ugledu — prava kultura se meri samo po delih! Naša dolžnost je, da kot jugoslovanski demokraci iztrebimo vse škodljive razvade ki imajo izvor v stoletnem hlapčevanju in ovirajo vsakega odkritostnega, poštenega rodoljuba v izvrševanju težkih stanovsko — narodnih dolžnosti. Uvažujemo torej dejstva, ki odgovarjajo duhu modernega časa — milostivost — pa spada v muzej med ostanke sramotne preteklosti. Resnega dela hočemo!

S pošte. Ker imajo v Ljubljani vse trgovine, banke in denarni zavodi zakonito vpeljan nedeljski počitek in je blagajniški promet pri ljubljanskih poštah uradih vsled tega prav malenkosten, se tudi pri ljubljanskih poštah uradih 1, 2, 3, 4, 5, 6, glede blagajniških poslov uredi nedeljski počitek. Začenši z 13. aprilom 1919 se pri imenovanjih uradih uradih vplačevanje na poštne nakaznice in čekovne položnice, kakor tudi izplačevanje poštah in čekovnih nakaznic ob nedeljah. Prejemale oziroma izplačevale pa se bodo pri vseh uradih razen št. 6 brzojavne poštne nakaznice za to nedeljo določene uradni urah.

Begunci! Pri poverljivosti za socialno skrb se oglašajo dan na dan množični begunci v zavezi naknadne begunske podpore. Stroški, ki jih imajo begunci s tem, da prihajajo glede te podpore povpraševati v Ljubljano, so popolnoma nepopravljivi. Ako bi poverljivost dobilo kaj aktov iz zasedenega ozemlja, bo dotične begunce o tem uradno obvestilo. Priglasiti se in povpraševati ni treba nikomur!

Ker bolničar obsejalno primanjkuje postelje ter posteljnine se običajno opozarja, da blagovoli sledeče upoštevati: Ob preobratu (razpadu) bivše avstro-ogrske so častniki, kateri so odšli iz naše na novo ustanovljene države, pustili po privatnih stanovanjih erarične postelje in drugo posteljino — ne da bi skrbeli, da se ista zopet povrne vojaški upravi. Pa tudi na drugi način je prišlo večje število erarične pohištva itd. v nepravne roke in se še do sedaj ni povrnilo. Običajno, pri katerem se omenjeni predmeti (ki so last naše države) nahajajo, se s tem uljudno opozarja, da isto v najkrajšem času povrne, oziroma vojaški intendantci za Slovenijo (kazina) naznani, katera bo tozadevno potrebno ukrenila. Vojaška intendantca ima evidence čez omenjene predmete in lahko vsak čas dotične osebe (pri katerih se navedene erarične stvari nahajajo) potom za to nastavljenih organov pregleda. Opozarja se še, da se bo nadaljno pridržanje teh predmetov kot prestopki proti zakonu smatralo in se bo po istem kazensko postopalo.

Kruha preostaja v — Mostah. Pekom v Mostah ostaja kruh, ne morejo ga prodati dasi ni slab. Morda imajo ljudje dovolj drugih živil? Pravijo, da ne, marveč da tihi vzrok v tem, da je ljudem kruh — predrag. V Mostah žive največji siromaki, ki ne zmorejo sedaj niti toliko, da bi si kupili podraženi kruh. Zato preostala kruha, a ljudje stradajo.

Okrasite butarice na Svetno nedeljo s slovenskimi travniki! V nedeljo bo naša mladina nesla v cerkev butarice kot vsako leto. Okrasite njih zelenje s slovenskimi travniki da oživite že v nežnih srcih ljubljencev do naše lepe zmagoslavne trobovnice! **Lovska družba.** V ponedeljek dne 28. aprila 1919 dopoldne se oddaja pri podpisnem okrajnem glavarstvu na javni dražbi v zakup lova občin: 1.) Lancova ob 9. uri in 2.) Rateče ob 11. uri za dobo petih let, to je od 1. julija 1919 do 30. junija 1924. — Dražbeni pozgoli so na vpogled med uradnimi urami pri okrajnem glavarstvu v Radovljici.

Oseba vest. Stavbeni nadkomisar inženir dr. Miroslav Kasal je izstopil protovoljno iz državne službe in otvoril kot civilni oblastveno poverjeni stavbeni inženir specijalno stavbeno podjetje in tehniško pisarno za betonske, železobetonske in vodne zgradbe v Ljubljani Mišerjeva ulica št. 7.

Oseba vest. Poverjenstvo za uk in bogatstvo pri deželni vladi za Slovenijo v Ljubljani je odločilo, da državna učna uprava prevzame plačevanje službenih prejemkov otroške vrtnarice Marije Haderlapove na občinskem oroškem vrtnu v Zelzki Kapli.

Braslovce. V naši občini izvršuje dimnikarsko obrt vdova po dimnikarskem mojstru Malingerju ki je že v prvem vojnem letu padel. Da je to zanjo neupravičena obrt, nas prav malo briga, ali briga nas dejstvo, da si išče ona le nemško ali nemškarsko pomočnico. Pred kratkim si je dobila celo nekoga Gornještajca — zagrnjenega našega nasprotnika, katerega prvo delo je bilo, da je začel takol po svojem prirodu z imperativnim ignoriranjem naših oblastni delati razpoloženje za nemško Avstrijo. Takšne brezprizorne nevarnosti mi nikakor ne moremo trpeti! Ne zahtevamo sicer, da se vdovi — nemškarski vzame neupravičena obrt, ker smo bolj na-

milnena srca, kot je bil nekdanji njen mož, avstrijski demokraci, ali mi zahtevamo, da oblasti poženejo njeno pomočnico da kamor sliči. To za njeza itak ne bo težko, ker se je sam izrazil, da se na Gornještajskem bolje živi, nego tu. Torej naj pokusi! Gospoda župana prosimo, naj vzame to zadevo v roke.

Iz Gorice je prišel v Ljubljano gosp. dr. Fran Sveteč, bivši komisar gorškega okrajnega glavarstva, ki je bil svoj čas interniran, potem pa puščen na svobodo in je živel v Gorici. Ko je kosil, je prišel k njemu karabiner s ukazom, da mora takol odpotovati, kar se je tudi nemudoma zgodilo. Kaj se je tako madilo italijanski oblasti, da je izgnala dr. Sveteča, tega ni hotela povedati.

Društvo smejalcev. Srbski pesnik Zmaj Jovanović ima neke čedno pripodobo: pred trjemim grmom, v katerem cveto rože, stoji dva dekca: prvi je žalosten, ker so uboge cvetke obkoljene z ostrim bodičem, drugi je vesel, ker nahaja pisane cvetlice celo med trjemem. Evo dve svetovni nazorov. Slednji pragmatist bo izvolil radostnega in deloval na pospeševanje dobre volje. Sličen mnenja so morali biti britanski pomorski častniki, ko so ustanovili »Klub nasmeha«. Društveno geslo je zelo kratko: »Smej se!« Na čelo svojih pravil, ki so pravzaprav lverji prepeljene s popustivno modrostjo, so deli sledeče verz poeta R. L. Stevensona:

Upaj z zlatom obsuto sinje nebo
pa reci, da solnce slednje jutro vzhaja;
če vzdihla tvoj bližnji, se smej med sebo,
boš videl osupel, kak je kratka postaja.
Skupnica navdušencev si je dala stariški naziv »Clani nekdanjega Reda smehljavih Plemičev« in se ponaša z najodličnejšimi glavami tega sveta. Tako je Wilson, čegar usmev je očaral Evropo, postal nedavno častni ud. Lloyd George, tudi počasni član, je obljubil, da se potrdi ugoditi predpisom bratovščine. Lord Jellicoe, generala Pershing in Alenby sir Douglas Haig isto tako klubujejo, se smejajo in smejo nositi društveni odznak »zvezdo nade«. Izjavili so da se med vojno niso kdovekaj muzali, da pa bodo po zmagi popravili zamudo. Klubovec Cemenceau je odtrnil letni prispevek (1 shilling), ne da bi se bil izrecno zavezal izvrševati društvena navodila.

A mi se hahljamo brez članarine!
Umrla je v Ljubljani ga. Antonija Kruhmer. Hvala. N. v. m. p!

Vremensko poročilo.

Vilna nad morjem 3092 Srednji značilni tlak 736 mm.

Čas opazovanja.	Stanje barometra v mm.	Temperatura v C.	Vetrovi	Nebo
8. 2. pop.	729.2	14.0	brezvetr.	oblačno.
9. 2. zj.	720.2	10.8	.	več. obl.
9. 7. zj.	723.6	9.0	.	oblačno.

Padavina v 24 urah 8.4 mm
— Srednja večerajša temperatura 12.2°, normalna 8.3°. Vremenska napoved za jutri: — Večinoma oblačno, spremenljivo zapadno vreme.

Zdravje.

V začetni deželni zdravstveni svet za Slovenijo so bili na obnem zboru »Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani« izvoljeni sledeči zdravniki: dr. Mirko Černič, Ljubljana; prim. dr. Vinko Gregorič, Ljubljana; dr. Ivan Oražen, Ljubljana; dr. Hugon Robič, Celje; in dr. Alojzij Zalokar, Ljubljana.

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani. Drama: 9. aprila Španska muha A 2/45. 10. aprila četrtak zaprto: 11. aprila petek Veriga A 43. 12. aprila sobota Nelly Rozier C 44. 13. aprila nedelja popoldne Nelly Rozier izven abonm. 13. aprila nedelja zvečer Veriga izven abonm. 14. aprila ponedeljek Španska muha B 2/45. 15. aprila torek zaprto: 16. aprila sredo Veriga ob znižanih cenah izven abonm. — Opera: 9. aprila sredo Ugrabljenka Evelina in Pagliacci B 46. 10. aprila četrtak Ugrabljenka Evelina in Pagliacci C 46. 11. aprila petek zaprto: 12. aprila sobota Slovaška princeza B 2/41. 13. aprila nedelja Ugrabljenka Evelina in Pagliacci izven abonm. 14. aprila ponedeljek zaprto: 15. aprila torek Boheme B 3/42. 16. aprila sredo Ugrabljenka Evelina in Pagliacci A 46.

Umetniški koncert priredi »Narodna čitalnica« v Kranju v soboto, dne 12. t. m. s sodelovanjem gđ. Hane Pirkove-Igorove, operne pevke, g. Riharda Zika, virtuoz na gosli in g. Janka Ravnika, dirigenta Narodnega gledališča v Ljubljani. Imena sodelujočih umetnikov jamčijo za prvovrstno umetniški užitek ter le tako spored, o katerem izpregovorimo prihodnjič par besedi, zelo srečno sestavljen. Kakor čujemo, je zanimanje za ta koncert zelo veliko. Javno predavanje. V petek, 11. t. m. ob 8. zvečer predava v Mestnem domu g. dr. R. Fuz: Zena ni Sokolstvo. Zaradi obolevosti gosp. dr. Iv. Pintarja se preloži predavanje o moderni in higienični kosmetiki na kasnejši čas.

Spored III. simfoničnega koncerta, ki ga bo izvajal veliki orkester Srbske Kraljeve Garde v petek, 11. t. m. v Ljubljani pod vodstvom višjega kapelnika g. St. Binčičkega je sledeč: 1. Binčički: Uvertura (iz mojega zavičajca). 2. Grieg: Dva norveška plesa, št. 2. (Danese Horvitzsonen). 3. Massenet: Iz opere »Cid«. 4. Airs de ballet a) Castillane. b) Andalouse. c) Aragonaise. d) Aubade. e) Catalane. f) Madrilene. g) Navarraise. — Odmor. — 4. Massenet: Uvertura k »Phédre«. (Tragedie de Racine). 5. Rendia: »Splet srpskih melodij«. (Mosaïque de Melodies Serbes). 6. Wieniawski: Koncert za gosli in orkester v D-molu. Svira na gosli solist g. V. Pralt. 7. Čajkovski: Svečana uvertura »1812«. — Začetek točno ob polnočni uri.

Pisarna organizacije ljubljanskega učiteljskega združenja vsaki dan, razven nedeljo in praznikov, od 8—6 ure svedor v Učiteljski hiški I. nadstropje.

Tam se dobe rasne informacije, ki se tičejo organizacije ali pa stanovskega glasila: »Jugoslovanski učiteljski list«. Vsem naročnikom pa javljamo, da je izšla druga številka, za mesec februar, in se jo še raspoloža. Kdor lista še ni prejel, naj to takol javi na gori omenjeno pisarno, pisemno ali ustmeno. Prihodnja številka, za mesec marec, izide proti koncu aprila. Za trno upamo, da bomo ostalo zamudo prehiteli do junija. Vse ostale, ki pa še niso naročniki »Jugoslovanskega učiteljskega lista« si pa dovoljujejo prositi, naj se naroče na list, ki stane lepo opremljen 7 K polletno, 4 K četletno. S tem podpirate našo mlado organizacijo in plemenite ideje bodočih učiteljev in učiteljic. Naročila sprejema pisarna, po pošti pa se naj pošiljajo na upravnika: Joško Zabkar, Realjeva cesta 10/II. Ljubljana.

VISOKOŠOLSKI VESTNIK. AKADEMSKI DOM.

Pač malokateri stan je trpel pod vplivom vojske toliko, kakor ravno dijaški. Polni idealov in načrtov za življenje so bili odtrgani od svojega mirnega delovanja in pripravljani na delo za narod. V obupnih razmerah pri kadrih, še bolj pa na bojišču smo vstopili za vse kar je lepega. Razveseljevali polom naše stare matične Avstrije nam je mogel vrniti le del prejšnje živahnosti in idealov. Taki smo se vrnili v naročje naše pomlajene domovine. V zavesti, da je nezmožen za vsako nadaljevanje študij, si je marsikdo poiskal službe, ostali pa smo čakali kaj bo: v sovražna nam nemška mesta, v Prago je bilo tudi malo upanja, v Zagreb pa nam je branila neznanost dražinja. Tedaj se nas je spomnilo par zavednih mož, ki se niso bali žrtvovati toliko prostih ur za nas in so združili z vlado osnovali društvo »Akademski dom«, ki je omogočilo toliko slovenskim dijakom nadaljevanje študij na zagrebški univerzi. Zallbog pa vsota 156.000 K, ki jo je žrtvovala vlada, ni zadostovala in »A. D.« stoji pred krizo. Trkamo na srca vseh prijateljev dijaštva, posebno na denarne zavode in premožnejše sloje, da se nas spomnijo v naši tiski, da ne bomo ostali takol začetkom drugega semestra na cesti, ker bo moralo sicer toliko nadobudnih akademikov, ki so dosedaj s heroično požrtvovalnostjo in pridnostjo premagali vse neprilike, ki so nam nasprotovale pretekli semester, prekiniti svoje študije. Darila naj se blagovoljijo pošiljati na naslov: »Tajništvo Akademkega Doma«, Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 2. (Narodni svet).

STANOVSKA ZVEZA SLOV. AKADEMIKOV.

Tudi na kr. vsenčilistu Franje Josipa I. so razmere zelo žalostne. Vestransko pomanjkanje knjig — pravniki smo imeli n. pr. dosedaj samo eno, druga (skripta za opco pravno povijest) je izšla šele zadnji teden, a še to le deloma, podobno je tudi pri šumarjih in filozofih — je marsikomu onemogočilo polaganje izpitov do sedaj in večina je prišla na izpise sliči si knjige pri prijateljih, ki jim je bilo mogoče žrtvovati za 100—150 strani obsegačoč skripta 50 K, in porabiti velikonočne počitnice za učenje. Da bi mogli v bodoče nasprotovati takim in podobnim neprilikam, posebno pa, da kolikor mogoče razširimo svoje obzorje v znanstvenem oziru in da bi mogli že sedaj uspešneje širiti izobrazbo tudi med narodom, smo osnovali različne dijaške organizacije, ki se združile s podobnimi društvi hrvatskih tovaršev. Tako n. pr. je pristopila organizacija Slovenske Slobodomislne Omladine k ABC klubu, katoliški akademiki v Donagorju: te zasledujejo še kolikor toliko tudi težnje strank, ki jim pripadajo. Odločeno kulturne cilje pa si je stavilo dijaštvo ko se je združilo v stanovsko Zvezo slovenskih akademikov, ki naj bi ščitila dijaštvo, tudi srednješolske, proti vsem zunanjim in notranjim vplivom. Osnovale se je več odsekov: Begunski odsek naj deluje posebno v prid tovaršev beguncem, veseličar odsek ki naj izposluje sodelovanje merodajnih faktorjev pri pripravi cvetličnih dni, dramskih predstav, koncertov itd. in naj s tem deluje za izboljšanje gnojnega položaja Zveze, pevski odsek, ki si je zanj pridobil največ zaslug g. pravnik Benedik Stanke, naj prireja koncerte po večjih in manjših mestih Jugoslavije in končno propagandni ali časnikarski odsek ki naj apelira potom časopisja na slovensko javnost za sodelovanje in naj jo stalno obvešča o našem gibanju. V najkrajšem času se bo izpolnil tudi politični odsek, ki naj bi omogočil slovenskim akademikom, da bi s malim denarjem mogli spoznavati našo domovino, njene prebivalce in njihove žage in navade. Pri tak organizacijah so obljubili sodelovati naši najboljši kulturni delavci, kakor Zofka Kveder-Demetričeva, njen g. soprog, g. Narte Velikonja, Albreht in dr. — G. Virant nas je v O. S. S. O. razveselil že par večerov s zanimivimi predavanji. Skrajna Zveza naj bi bila nekaj forum in kulturno središče slovenskih akademikov, vanje se prika-

pili dosedaj še skoro vsi slušatelji zagrebške univerze, poleg tega tudi nekaj tovaršev, ki študirajo doma in na tujih vsenčilistih; prihajajo še vedno novi priklasi in upati je, da bodo v kratkem tudi ostali tovarši v Pragi, na Dunaju, Gradcu, Inomestu in drugih mestih v najkrajšem času vstopili v to važno dijaško društvo. Vstopnina je le 5 K za semester, kar se v današnjih razmerah ne da primerjati s koristmi, ki jih bodo imeli akademiki od nje. Prijave naj gg. tovarši pošiljajo na tajništvo Stanovske Zveze Slovenskih Akademikov, Zagreb, Kaptol 16. Obračamo se še tretjič proseče na vse, ki jim je blaginja domovine pri srcu, in jih prosimo naj podpro to ustanovo, da se uresniči nade, ki jih stavi narod upravičeno v najdostopnejši naraščaj naše inteligence. Prispevke naj blagovoljijo poslati dobrotniki na naslov S. Z. S. A. v Zagreb, Kaptol 16 — Za časnikarski odsek S. Z. S. A. Kogovšek Janko, pravnik.

Gospodarstvo.

KAKO IZBOLJŠATI DENARNO VREDNOST.

Zboljšanje valute postaja vsak dan nujnejša potreba. Naš finančni minister je predložil pri zigosanju avstrijske krome, vzpostavil tudi relacijo med srbskim dinarom in krono v razmerju 1 : 2½, nadalje pa je ostalo vse pri starem. Pa ne more tako ostati in meni se zdi, da je termin za izmeno — baje v mesecu juliju — predolg, zakaj šroke mase kmečkih producentov so izgubile skoraj vso vero v vrednost krome. Kmet ne da nič v prodaj, razven če ga razmere ali pa izredno visoke cene k temu ne izvajijo, češ, blago je le blago, papir pa — Bog vedi kaj bo z njim. Pričakujemo tedaj vsi, da se zigosani denar zamenja za nov; čim prej, tem bolje.

Pa kako? Po mojem mnenju je za naše razmere prikladno, da se krona zamenja za novo vrednostno jednoto 1 : 1. Novi denar bo zabilan uhitapljenje papirnatih kron izven drž. meja, ki se kljub omejitve legalne trgovine sedaj vrši; nadalje bo dobil novi denar na svetovnem trgu gotovo boljši kurz kakor ga ima krona in kar ni manj važno: naš notranji trg zlasti kmečki producenti bodo vrednost novega denarja višje upoštevali kakor pa sedaj cenijo kronski denar.

Samoposebi umevno je, da mora finančni minister obenem zamenjati srbski dinar za novo državno valuto. Pri izmeni pa se ne sme dati dinarju večjo vrednost, kakor mu gre po svetovnem tržnem kurzu nasproti naši kroni, drugače bi utegnili predvolna Srbija oziroma posestniki dinarjev, dobiti od novih državljanov znatno a neopravičeno volno odškodnino.

Po izmeni papirnega novca pa ostane v prometu še več kakor 6 milijard papirnatih vrednostnih jednot. Za normalne razmere je to za več kakor za pet milijard preveč pa tudi za sedanje abnormalne razmere se more brez škode pogniti gotov del iz prometa.

V momentu izmene stare krome za novi denar je čas za delno oddajo premoženja. Pri oddaji premoženja mora biti, v določeni progresiji seveda, prizadeto vse premoženje to je: ves novec, vsi vrednostni papirji, vse hranilne vloge in vse nepremičnine.

Taka oddaja premoženja je le jedna akcija za ozdravljenje našega državnega gospodarstva. Druga akcija, ki pa mora tudi kmalu priti, mora zadeti pa vojne dobičkarje, katerim pa treba žep nekoliko bolj olajšati.

Emisija novega denarja in s tem združena delna oddaja premoženja, bo skupno ceno novega denarja v primeri s krono izdatno izboljšala, na drugi strani pa omogočila, da bo državna blagajna razpolagala z večjimi sredstvi kakor sedaj.

Kurz novega denarja bo brezdvomno na svetovnem trgu rasel, seveda pod pogojem, da se država na znotraj utrdi in se ohrani mir in red kakor doslej.

Sedaj pa nekoliko pripomb glede eventualnosti, ki tudi niso izključene. Finančni minister je vzpostavil kurz za srbski dinar v relaciji 1 dinar = 2½ kroni.

Mogoče bi komu prišlo na misel zamenjati naše krome tako, da se obdrži sedanjí dinar, za jednoto krome pa se potegne iz prometa ter se da za vsakih pet kron dva dinara. Ako je ta kurz dinarja dejansko upravičen, je stvar v redu, ako pa je dinarski kurz nižji, bi bila taka eventualna zamenjava neupravičena in na škodo lastnikov kronske valute.

Razven tega bi izmenjava v naznačeni relaciji imela za posledico, da bi ostalo v prometu le 2½ milijardi novega novca.

Kdo nam more v naprej jamčiti, da bo takol z novim denarjem vse za več ko polovico ceneje kakor danes in da bodo na ta način reducirana denarna prometa sredstva zadostovala? Če bi se v takem slučaju ne pocenilo za polovico, bi zupanje producenta in konsumenta tudi v novi denar katerega bi po izmeni za tri petine, manj imel kakor poprej, omejalo. Zamanje, kredit pa ni le na svetovnem trgu, temveč in še bolj važn v notranjem državnem gospodarstvu.

Pa bodi način izmene kakorkoli, gotovo je to-le: če se bo pri izmenjavi starega novca vzela drugačna relacija kakor jo priporočam namreč 1 : 1, tedaj bi se lastnikom novca storila velika krivica, ako bi se obenem in v primerni relaciji ne obdržal drugi ves: mobilni in nemobilni kapital.

Kar sem doslej navedel, je le del onega, kar mora priti, da se valutno vprašanje uredi, namreč dobro drž. gospodarstvo. Bodimo odkriti: dobra valuta je odsev dobrega gospodarstva. Vojna pa nam je uselila toliko ran, da bo treba nekaj let, da prebimo vse posledice te velike katastrofe in da se bo gospodarstvo povse komotiralo, zato bo šlo s kurzom naše valute le s časom navzgor.

Zato pa: red v prometu, red v upravi, red v državnem in privatnem gospodarstvu, delo in stedenje, ker to vse so predpogoji za naše državno prospevanje in predpogoji kredita na zmagi: kredit v gospodarstvu bo pa naše dolatne valutarne razmere prav v veliki meri omogočil odpraviti.

Vkljub tresotnim težavam nas ne sme zapustiti optimizem, ki je utemeljen v bogastvu naše države ter v pridnosti in podjetnosti prebivalstva. Zito, živilo, vino, tobak, les, rude, vse to imamo — ne samo zase, ampak tudi za eksport.

Naša trgovinska bilanca bo aktivna, kurz našega denarja bo rasel, posojila za investicije in sanacijo valute bomo zlahka dosegli.

Glede razvoja svoje države smo torej opravičeno optimisti. Vendar na mestu ni lahkomišeln optimizem, ki bi prezrl še velike druge težkoče, ki so v vsej kompliranosti naš posebni delež.

Pomislimi nam je na okolnost, da se gradi Jugoslavija iz drobcev petero držav. Od teh sta Avstrija in Ogrska v likvidaciji. Obveznosti teh dveh držav izpred vojne in iz časa svetovne vojne še obstoje. Mi kot delni dediči, se teh dolgov ne moremo otresti kar tebi nič, meni nič.

Odločitev, kaj in koliko bremen bomo morali nase vzeti, je pri pariski mirovni konferenci.

Tudi se oglašja Italija, ki hoče imeti vojno odškodnino iz avstro-ogrske konkurzne mase.

Kaj nam bodo naložili, to je še skrivnost pariske deseterice.

Kakor razvidno, ne vemo še koliko bremen bomo prinesli v novo državno tvorbo mi in Hrvati ter Bošnjaki, koliko Srbija ter Crna gora. Zato bi bila abstraktna misel, da je definitivna ureditev naše valute mogoča poprej, dokler nimamo jasnih računov o tem, kakšna bremena bodo s svetovnim mirom položena v zibelko naše mlade države.

L. Mandoli.

LDU. Trst, 4. aprila. (Zakasnelo.) Vzdržujo se vesti, da se bo med 10. in 20. t. m. regulirala valuta za ozemlja, zasedena po Italijanih, in sicer, kakor se čuje, po ključu 100 kron za 40 lir, za ostalih 60 kron razlike pa dobe imetniki bone, ki se bodo kompenzirali svojčas po kurzni vrednosti krome. Za srebro bo določen baje boljši ključ; drobiž (nikelj, baker in železo) pa bo najbrže zamenjan a la pari. Zaradi te regulacije valute da bo meja omenjene dni strogo zaprta.

K AGRARNIM REFORMAM.

»Slovenski Narod« z dne 7. aprila prinaša iz peresa gosp. inž. Pacika zanimiva razmotrivanja, v katerih se je pisec dotaknil tudi vinogradov s sledečim odstavkom:

»Končno je treba omeniti še naše vinograde. Veliko razliko opazimo, ako primerjamo obdelovanje vinogradov drugod in pri nas. Ali ni to velik riziko, ako rase pri nas v vinogradu samo trta? Ali ni to nevarstvo, škodljivo? Dočim goje drugod med trtami polno drugih rastlin in žuželk, ki v neugodnem slučaju da trta ne obrodi, vsaj deloma izravnavajo škodo, se pri nas vinogradniki še ni ničesar priučili in dela venomer iste napake.«

K temu moram, kot večak, sledeče opomniti: Vinska trta je rastlina, ki zahteva veliko solnce. Sence se prenaša, zato tudi ne medkulture. Le v južnih, vročih krajih se dobi v vinogradih medkultura, drugod nikjer. Zlasti bi bilo to kvarljivo trti v našem podnebju. Medsedeb obsevanje zemljo, jemlje trti živež, otežuje obdelovanje, ustvarja zračno vlogo med trtami, ki pospešuje glivične trne bolezni itd. Z velikim trudom smo odvračali vinogradnika, saditi med trte beke, drovje, zelje, peso itd., ker je to na veliko škodo trti in kvaliteti vina. Kar medsedeb domača, to odhaja poslednjo v manjšem in slabšem pridelku trte.

Na ta način se torej donosa vinogradov ne da povišati, temveč le z intenzivnim in umnim obdelovanjem in gnojenjem. Trta rodi sploh dosti bolj enakomerno kot n. pr. sadno drevje. Najbolj je škodljivo le ujme, zlasti toča. Ako pa umiš toča trto, bi mičila gotovo tudi medsedeb.

Druhi, posebno glivični škodljivci vinske trte, se vinogradniki s pravilnim ravnanjem lahko ubrni. Medsedeb bi razvoj teh bolezni le pospeševal.

Torej proč z medsedeb v vinogradih!

Vinarski nadzornik B. Stafičič.

Važno posvetovanje. Sporazumeno z deželno vlado za Slovenijo, oddelek za industrijo, trgovino in obrt priredi

deželna Zveza južnoštajerskih obrtnih združenj s sedežem v Laškem trgu, v nedeljo, dne 13. aprila 1919, ob 9 uri dopoldan v dvorani Mestnega magistrata v Ljubljani važno skupno posvetovanje združnih načelnikov ali njih zastopnikov vseh v Sloveniji obstoječih obrtnih združenj s sledečim dnevnim redom: 1. Organizacija obrtnih združenj. 2. Vprašanje združnega inštruktorja. 3. Ustanovitev mojstrskih bolniških blagajin in podpornih skladov za ostarelost in onemoglost. 4. Slučajnosti. Načelstva vseh obrtnih združenj se prosi, da se omenjenega nujnega in važnega posvetovanja zanesljivo po svojih odposlancih udeležijo. Vse točke dnevnega reda so tako važne in nujne, da se jih ne da nič več odlašati in potrebno je, da so vse zadruge na Slovenskem ozemlju po svojih odposlancih zastopane, da se pouče o sedanjih razmerah in o spremembah, katere se namerava in mora tudi izvršiti. Obrtno združništvo je pri nam na tako slabih nogah, da je skrajni čas, da se izvrši potrebna presnova v vodstvu samem, kakor tudi v splošnem delovanju združenj. Treba je začeti s skupnim in smotnim delom, ki naj služi v korist združnim članom in v procvet obrtnim združenjem. Torej na skupno in vsajrno delo se pozivlja vse obrtne zadruge.

Sestanek jugoslovanskih združnih organizacij.

LDU. Beograd, 8. aprila. Danes se je vršil tukaj drugi sestanek tu bivačih zastopnikov jugoslovanskih združnih organizacij. Raspravljalo se je o vseh vprašanjih, ki bodo prišla na dnevni red pri sestanku odbornikov, kateri bo sklican 12. t. m. Po temeljiti razpravi je bilo sklenjeno, da posebni ožji odbor pripravi gradivo za omenjeni

ni sestanek, ki se bo vršil v prostorih poljedeljskega društva. Vse združene organizacije (zveze itd.) se naprošajo, da pošljejo k sestanku svoje zastopnike, oziroma da pooblastijo v to svrhu kakoga tu bivajočega svojega člana, tudi ako ne bi prejeli poslanih brzojavnih pozivov.

Obvestilo. Ministarski komite za financije i saobračaj usvojilo je na predlog ministra trgovine i industrije pravila za centralnu upravu za trgovački promet sa inostranstvom. Ta su pravila oštampana u 21 broju Službenih Novina od 20. marta o. g. Od 1. aprila ove godine centralna uprava za trgovački promet sa inostranstvom opoćece svoj rad, njoj je stavljeno udužnost da reguliše trgovački promet sa inostranstvom i da o njemu vodi evidenciju. Za svakih 10 hiljada kg robe, koja se izvozi iz zemlje bilo ladjom ili železnicom izdavače se pojedina oštampana izkaznica, koja treba da se prikaži za tovarni list i samo roba, za koju je izdata izkaznica od strane Centralne uprave, moći će se izvoziti u inostranstvo.

Interesentom. Pri vseh vlogah, s katerimi se pri podružnici centralne uprave za trgovski promet z inozemstvom v Ljubljani, poprej Prehodno gospodarski urad v Ljubljani, prosil za izvozno dovoljenje v inozemstvo, naj se navede natančen datum, kdaj je bilo blago prodano ali kupljeno. Prošnje, ki teh podatkov ne bodo imele, se ne bodo mogle brez odlašanja rešiti.

Zadruga krojačev v Ljubljani vabi cenj. g. mojstre na važni sestanek v četrtek, dne 10. aprila t. l. v gostilni g. Zabukovca (pri zlati ribi). Prosi se Vas točno in zanesljivo udeležiti! Načelstvo.

Zadruga kovinskih obrtnov v Ljubljani vabi vse one, kateri so se priključili ali ne priključili za preiskušnjo, katere se vrši v četrtek, dne 10. aprila 1919 ob 3. uri popoldne v združni pisarni Sv. Petra cesta števil. 5.

Resen opomin. Bivša avstrijska vlada je sicer po mačehovsko skrbela za nas v narodnem oziru, vendar je za storila veliko na polji regulacij reke Save. Gledal sem s šmarne gore po tej lepi strugi in sem videl na moje ne malo začudenje, da je škarpna v Tacnu in pri Gameljnih na treh krajih tako občutno predrti, da se je baš in to opravičeno, da bo pri nekaj velikih povodnjih vse delo zavrnjeno, ker bo voda zatekla za obrežnim zidom, istega v vodo ali bolje strugo prevrnila in začela zopet razdiralno delo na obrežnih kulturah. Ako se ne bo delo popravilo resno in hitro v delo vzelo, bo škoda v kratkem času nedogledna. Brezposelnosti se pride tudi temu precej nasproti in tako bo dvakrat pomagano. Poklicani faktorji na noge!

Klasifikacija konj v okrajnem glavarstvu Ljubljane se prične 11. aprila t. l. in se bo vršila po nastopnem sporodu: 11. aprila za občino Šmartno pod Šmarno goru; 12. aprila za Medvode; 14. aprila za Zgornjo Šiško; 15. aprila za St. Vid in sicer za vasi: St. Vid, Poljane, Trata, Kamn. gori, Dolnice, Toško čelo, Vižmarje in Guncle; dne 16. aprila za ostali del Šentvidske občine. — Posestniki konj iz zgoraj navedenih občin morajo pripeljati svoje v svrhu klasifikacije v St. Vid pred Čebarkovo gostilno. — Dne 23. aprila za občino Dobrunje in sicer za vasi: Štepanja vas, Gorenja Hrušica, Spodnja Hrušica, Fužine, Dobrunje; in 24. aprila za ostali del Dobrunjske občine. — Dne 25. aprila za občino Dev. Mar. v Polju in sicer za vasi: Studenec, Slape, D. M. v Polju, Vevče, Zgornji in Spodnji Kašelj, Zalog in Podgrad; dne 26. aprila pa za ostali del te občine. — Klasifikacija konj za zgoraj omenjene občine se bo vršila pri Dev. Mar. v Polju pred Dimnikovo gostilno. — Dne 28. aprila za občino Podgorica in Ceruče; 29. aprila za občino Moste; dne 30. aprila za občino Ježico in sicer za vasi: Kleče Savlje, Ježica; in dne 1. maja za ostali del občine Ježica. — Klasifikacija konj za rečene občine se bo vršila na Ježici pred Alešovo gostilno. — Podrobnosti teh klasifikacij vsebuje kakor je bilo že večkrat naznanjeno, naredba Deželne vlade za Slovenijo št. 382, »Uradni List« št. LIV, in pa »Razglas glede klasifikacije konj«, »Uradni List« št. LIX, na strani 175.

800 milijonov nežigosanega denarja kroži po sodbi trgovskih strokovnjakov na ozemlju naše kraljevine. Nežigosani bankovci je radi tega toliko, ker so si trgovci toliko nežigosanega denarja rezervirali v svrhu, da so mogli trgovati z Avstrijo, Madžarsko in Reko, kjer žigosanega denarja niso sprejemali v plačilo.

Češki denar. LDU. Praga, 8. aprila. (ČTU.) »Svetlo« poroča, da se z ozirom na pogajanja bančnega odseka pri finančnem ministertvu o novi valuti prirejšajo priprave za izdajo čeho - slovaškega denarja. To vprašanje pa ovira edino le težkoča tiska.

Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani. Dne 5. t. m. se je vršila bilančna seja upravnega sveta banke, ki je odobrila bilanco za l. 1918. Aktiva: blagajna K 7.187.853'07, menice kron 1.680.458'11, valute in novci kron 99.760'88, predujmi na vrednostne papirje K 13.722.464'44, vrednostni papirji K 13.119.578'88, dolžniki kron 131.939.235'40, inventar K 105.455'32, realitete K 1.883.314'54; skupno kron 169.229.120'59. Pasiva: delniška glavnica K 10.000.000— (od 1. januarja t. l. nadalje K 15.000.000—), vloge kron 89.497.628'11, upniki K 65.932.628'97, transitive obresti K 224.231'59, nevzdržana dividenda K 19.473—, rezervni zakladi K 2.001.781'21, pokojninski zaklad K 809.673'06, čisti dobiček včeršnji prenos iz l. 1917. kron 1.213.705'65; skupno K 169.229.120'59. Zguba in dobiček: prejemki: obresti

K 5.007.797'64, iznos bančnihi poslov K 1.118.553'90, iznos realitet kron 32.258'63; izdatki: obresti kron 3.759.207'72, upravni stroški kron 192.033'42, plače K 753.081'54, davki K 276.948'97; čisti dobiček za l. 1918 znaša K 1.177.338'52 in včeršnji prenos iz minulega leta v znesku K 66.367'12, K 1.243.705'65, torej sa K 41.805'75 manj od minulega leta. Pri vseh bilančnih točkah je opazovati napram l.

Najnovejša poročila.

(Naša posebna brzojavna poročila.)
GLASOVI FRANCOSKEGA ČASOPISJA. — WILSON NE POJDE V AMERIKO. — DEMANTI.

Geneve, 8. aprila. Francosko časopisje se bavi z vprašanjem Gdanskega, zahteva, da se uresniči želje Poljakov, ki jih energično zastopa ravnokar v Parizu dospel Paderewski. (Med vprašanjem Gdanskega in Reke obstoji nek izvestni stvarni junktim. Ugodna rešitev Gdanskega utesne vplivati tudi na ugodno rešitev vprašanja Reke.) Vse francosko časopisje brez razlike strank vehementno zahteva, naj se delo mirne konference pospeši. — Vest, da se Wilson okrog 20. t. m. vrne v Ameriko, smatrajo v Parizu samo za manevar in te vesti ne verujejo. — Pariški korespondent »Secola« demantira poročila, da je razpravljanje o jadranskem vprašanju pričelo ali da se meritno nadaljuje. Najbrže hoče ta demanti pomiriti laško javnost, ki je vsled vehementne agitacije časopisov precej razburjena. Še bolj pa radi neugodnega notranjega položaja.

ŠTRAJKOVNO GIBANJE V ITALIJI.

Geneve, 8. aprila. V Turinu je izbruhnil štrajk v kovinski industriji, v Cantu je štrajk kovinske industrije končan s popolno zmago, v Sestri ponente je v ondnotni veliki industriji orožja štrajk na novo izbruhnil. — Kongres laških anarhistov bo trajal od 12. do 14. t. m. v delavski kamori v Firenzii. — Radikalno krilo socialistov nadaljuje ostro agitacijo za popolno amnestijo.

RADIČ IN SONNINO. TO TREBA PREISKATI.

Lucern, 8. aprila zvečer. Lahi so vzdignili v Parizu veljkansko agitacijo z že znano navodno Radičeve depeše, da ima neke blizu Zagreba skrito knjižgo z 200.000 podpisov proti Jugoslaviji in v kateri prosi, da naj pošlje Antanta v Zagreb preiskovalno komisijo, ki bi to knjižo našla in obenem Radiča osvobodila. Vest o Radičevi brzojavki je tako fantastična in obenem tako odkrito veleizdajalska, da je težko verjeti, da je resnična. Laška propaganda pa deciderano trdi, da so Radičevi pristaši zares odposlali takšno brzojavko in sicer naravnost na Sonnino! Sonnino je to brzojavko prečital na pariški konferenci in ž njo tudi dosegel nek izvesten vtis. Deneša na Sonnino je baie odposlana iz Zagreba in datirana z dnem 2. aprila.

NAŠE VPRAŠANJE.

Lucern, 8. aprila. V ponedeljek in torek so se nadaljevala v odboru četvorice posvetovala o jadranskem in gdnanskem vprašanju.

GLASOVI ČASOPISJA.

Geneve, 8. aprila. V vprašanju Gdanskega pišejo francoski listi različno. Herve, ki v jadranskem vprašanju zastopa laško stališče, piše v svoji »Vie-toire«, da Gdansko ne sme postati svobodna luka, sicer bo v celi Poljski jok in škripanje z zobmi. Poljska mora Gdansko dobiti. »Echo de Paris« se pritožuje, da je načelo izkrcanja poljskih čet v Gdanskem zmazalo le formalno, in da je prodrlo nemško stališče glede transporta Hallerjevih čet. Po priljubljeni konferenčni metodi je zopet eno vprašanje odgojeno. — Listi, ki stoie blizu Wilsona, kakor »Payse«, so zadovoljni.

POSVETOVANJA. GLASOVI IN KOMBINACIJE.

Geneve, 8. aprila. Clemenceau je včeraj imel dolgo konferenco z Orlandom. — O izidu posvetovalni ne ve niko nič zanesljivega, zato pa trčijo po Parizu najbolj zmedeni glasovi. Brez vsake točnosti navedbe poroča »Daily Telegraph« (ki je od nekdanj Lahom prijazen), da je odbor četvorice Italiji priznal Reko in Split. — »Corriere dela Sera« razburjeno poroča o poskusu francoskega odposlanca na Dunaju Allize in Angleža Smutsa, ustvariti podonavsko federacijo. Kolikor je tu znano, ima mislija generala Smutsa zares namen študirati možnost podonavske federacije, ki je pa za nas nesprejemljiva. — O poteku konference se trdovratno vzdržujejo glasovi, da bo ta konferenca dokončana do Velike noči in da bodo na to skleni predložiti parlamentom v Londonu, Parizu in Rimu, na kar bi pričela oficijelna mirovna konferenca, ki bi se je poleg malih narodov udeležili tudi premagani sovražniki.

PO TRUMBIČEVEM EKSPOZEJU.

Paris, 8. aprila. Večina pariških listov se javi s činjenico, da se Orlando ni udeležil one seje odbora četvorice, v kateri je naš minister inostranjih del dr. Trumbić razložil naše zahteve. Splošno mnenje je, da se italijanski minister ni udeležil iz izvestnega namena. Ostala navzoča trojica je poslušala Trumbićeva izvajanja z veliko pozornostjo, tako, da je dobil Trumbić utis, da je njihova vera v upravičenost laških zahtev zelo omajana.

1917. znatno napredovanje, nlasti so se zvišale vloge za 44 milijonov, drugi upniki pa sa 40 milijonov. Sklenilo se je predlagati občanmu zboru, ki bo sklican na 5. maj ob 10. dopoldne, isplačanje 7½% dividende sa l. 1918 v skupnem znesku K 750.000—, dotacijo rezerv z zneskom K 258.866'92, vporabo K 118.483'88 sa tantieme in v dobrodelen namene in prenos kron 116.354'85 na novi račun.

(Naša posebna poročila iz Beograda in Zagreba.)

KRIZA PRI HRVATSKI OPERI.

Zagreb, 8. aprila. Vodstvo hrvatske filharmonije je podalo banu memorandum, v katerem ga prosi, naj skliče anketo gledališč, skladateljev, kritikov in drugih interesiranih faktorjev, ki naj rešijo ravnateljsko krizo v operi. Kakor znano, je namreč ravnatelj Albini vsled napadov, katerim je bil izpostavljen s strani svojih igralcev, odločil svoje mesto.

»NOVO VRIJEME« IN KORUPCIJA.

Zagreb, 8. aprila. »Novo Vrijeme« ponatiskuje uvodnik celiske »Nove Dobe« od 5. t. m., v katerem se slika korupcija na Hrvatskem. List povdarja, da morejo biti navedeni podatki pač resnični, zavrača pa najodločnejše sumnje, da je celo hrvatsko uradništvo koruptno.

NOVO ŠTETJE ČASA.

Beograd, 8. aprila. Začeni s 1. majem se uvede pri nas francosko štetje ur. (Iz poročila ni razvidno, ali se naj začne razdelitev dneva v 24 ur, brez dotedanje dvojne delitve po 12 ur, ali pa pomeni izraz »francosko štetje« zapadni čas ali pa čas francoske istočne armade, ki je za eno uro zgodnejši od nas).

URADNE STAMPILJE.

Beograd, 8. aprila. V prihodnjih dneh izide ministrska naredba, ki določa, da mora vsak višji urad v celi kraljevini imeti tri stampilje, slovensko, hrvatsko in srbsko (v cirilici) in da morajo vse listine celica akta nositi vedno in pri vseh uradih ono stampiljo, ki jo bo nosila prva listina akta.

NEPOTRJEJENA VEST.

Zagreb, 8. aprila. »Hrvate poroča o nameravanem odstopu trgovskega ministra Ribarca in trdi, da bo podal demisijo vsled spletakarjenja izvestnih krogov, ki mu zamerijo njegovo ostro nasprotovanje proti izvoznikaški korupciji. (Kakor znano, vesti »Hrvata« niso prav nič zanesljive, najmanj pa še v tem slučaju, ker je »Hrvate« vodil svoječasn proti ministru kampanjo, ker minister ni hotel dovoliti separatistične zahteve po posebnem trgovskem poverjeništvu v Zagrebu.

LAHI DEPORTIRAJO.

Zagreb, 8. aprila. Semkaj so pripele vesti, da je krški šof Mahnić od Lahov deportiran v Ancono.

PREISKAVA.

Zagreb, 8. aprila. V poverjeništvu, ki ima nalogo, da ugotovi bivše avstrijske konfidente in denuncijante, in ki bo sestavljen iz vseh strank, je JDS poslala gg. M. Krešića, Ivana Ancela in dr. Srdjana Budisavljevića.

ČIŠČENJE.

Sarajevo, 8. aprila. Odvetniška zbornica je sklenila, da bo zahtevala od vlade, naj odvzame pravico advokature vsem onim, ki niso državljeni naše kraljevine in tudi vsem onim, ki so se kompromitirali s protinarodnim delovanjem za časa vojne. V Sarajevu bi prišlo v upoštevanje okrog 10 odvetnikov, iz večine nemških Židov in Madžarov.

SPOMEN - DAN.

Sarajevo, 8. aprila. Vsa hrvatska društva se pripravljajo, da dostojno praznuje 30. t. m. spominski dan obglavljenja hrvatskih borcev za narodno ujedinjenje, Zrinjskega in Frankopana. Poslali so tudi zemaljski vladi memorandum, naj se ta dan proglasi za narodni praznik.

NEPOTRJEJENA VEST.

Beograd, 8. aprila. Tukajšnja »Pravda« javlja, da namerava minister za prehrano dr. Korošec zopet odpraviti svobodno trgovino in uvesti vezano trgovino na celem ozemlju naše kraljevine. (Nam se ta vest ne zdi verjetna.)

FINANČNE OPERACIJE.

Beograd, 8. aprila. Beograski denarni zavodi so zaprosili v skupni spomenici finančno ministertvo, naj jim država omogoči, da dosežejo večji kredit v inozemstvu za saniranje vsled vojne prizadetih denarnih zavodov. Finančni minister Ninčič je poslal v Pariz posebnega odposlanca, da uvede s francoskimi denarnimi zavodi tozadevna pogajanja. (Istčasno in na isti način bi se moralo urediti vprašanje onih naših denarnih zavodov, ki imajo kaj vojnega posojila. Ti denarni zavodi naj bi se istotako obrnili na naše finančno ministertvo.)

IMENOVANJA.

Zagreb, 8. aprila. Včeraj je prišel v Zagreb novi šef redarstva dr. Nikola

Bogdanović. — Za podbana je imenovan dosedanj veliki župan liško-krbavski dr. Tomislav Tomljenović. (S tem je potrjena naša vest pred 14 dnevi.)

BOLJŠEVIKI ZAVZELI ODESO!

Beograd, 9. aprila. Včeraj so boljševške čete zavzele Odoso. Prišlo je do hudega boja med njimi in Francozi, ki so se morali končno udati.

Društvene vesti in prireditve.

Ljubljanski jezdni in vojni klub ima dne 10. aprila ob pol 8 zvečer v »Unioni« v »Rožah« svoj izredni občni zbor. Člani naj se ga blagovole polnoštevilno udeležijo. Prijatelji konjskega športa so vlnudno vabljeni. Odbor.

Zveza slov. učiteljev in učiteljic na Štajerskem. Ker ima Zavezin upravni odbor v četrtek 17. aprila svojo sejo, se vrši odborova seja Zveze slov. učit. in učiteljic v sredo, dne 16. aprila ob 9. uri predpoldne, delegacijsko zborovanje pa istega dne popoldne ob 2. uri v mestni ljudski šoli v Celju.

Osrednje društvo poštnih pristavov, oficijantov in aspirantov v Ljubljani poziva vse stanovske tovariše na Kranjskem, ki še niso včlanjeni, da nemudoma priljavi jo njih vstop k društvu in vpošljejo 2 K kot vpisnino in po 2 K kot mesečni prispevek. — Tovarši na Koroškem in Štajerskem naj isto pri podružnici društva v Mariboru store.

Splošno slovensko žensko društvo. Glavni odbor sklicuje sejo za četrtek 10. t. m. ob 5. popoldne v društvenih prostorih na Ritski cesti 9.

Goriški učiteljski (ce), bezuncel, se vabijo na sestanek dne 18. aprila t. l. ob 2. popoldne pri »Zlatorogu«, kjer se bo vrnilo aktivnemu učiteljskim dokumente, kateri so bili svoječasno poslani višjemu školskemu svetu. Odbor.

Na občnem zboru Delniške stavbinske družbe »Union« v Ljubljani dne 3. t. m. se je določila za poslovno leto 1918 dividenda v znesku K 30 na delnico, ki je izplačljiva po 1. juliju 1919.

Glazbena Matica. Opozarjamo vse pevke in pevce na skupno vajo, ki se vrši v četrtek dne 10. t. m. ob 8. uri zvečer, pod vodstvom g. Mat. Hubada. Vsi, tudi nekdanji pevci!

Sokolski dramatični odsek v Trbovljah je ponavljal v nedeljo, dne 6. t. m. popoldne v Forteljevi dvorani na Vodah igro »Deseti brat«. Predstava nas je prijetno iznenadila. Igralci in igralko so zelo dobro pogodili vsak svoj vloga, a najbolj so bili vsekar stric Dolef (g. Drnovšek J.). Krjavelj (g. Berger) in deseti brat (g. Vidic). Poseben užitek so bila v odmorih proizvajanja salonskega orkestra g. Oskarja Molla. Bilo bi pa gotovo bolje, da bi orkester pevskih točk na odru ne bil spremljal ali vsaj vseh ne (»Stara baba Iskra«... »Kraljeva pesem«) godba je bila preglasna, pevci so se lovili nesigurni, da bi ne zaostajali za njo ali pa peli prehitro; to je motilo. Dvornica je bila nabitno polna in se je od več strani čula želja, da bi se igra o priliki še ponovila. Po dolgem času je dramatični odsek spet oživel Upamo, da bo zdaj skušal kolikor mogoče popraviti, kar je zamudil posebej v zadnjih letih našega zatiranja in da bo vztrajno vršil nalogo, ki si jo je zastavil ter vzbujal v ljudstvu s pozitivni gledališkimi ikrami čedalle bolj lubežne do vsega dobrega in lenega. Take nireditve bi bile tudi v materialno korist Sokola. Ze pred več leti se je govorilo o lastnem Sokolskem domu in v zadnjem času se je ta misel svet srožila. Z gledališkimi prireditvami in njih gnotnim uspehom bi dramatični odsek lahko mnogo prispeval, da bi se ta načrt društva uresničil in ne životalil še znanerj samo v glavah nekaterih društvenikov kot lepe sanie. Seveda bi se v tem slučaju ne smelo prizgoditi nič voč kal takega kakor pri prvi predstavi, ko je nekaj članov orkestra — in še celo Sokolovi! — zahtevalo za svoje sodelovanje precej lenih kronik, ki so lih tudi dobili, ampak društvo bi moralo holi štediti z gnotnim dobičkom svojih prireditve.

Apoveizacija.

— Kisló zelje za III. okraj. Stranke III. okraja prejmejo kisló zelje v četrtek dne 10. t. m. na krompirjeve nakaznice pri Jakopiču na Mirju. Določen je ta-le red: dopoldne od 8. do 9. štev. 1 do 500, od 9. do 10. štev. 501 do 1000, od 10. do 11. štev. 1001 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg kislega zelja, kar stane 1 krono.

— Kisló zelje za IV. okraj. Stranke IV. okraja prejmejo kisló zelje v četrtek, dne 10. t. m. in v petek, dne 11. t. m. na krompirjeve nakaznice pri Jakopiču na Mirju. Določen je ta-le red: popoldne od 2. do 3. štev. 1 do 300, od 3. do 4. štev. 301 do 600, od 4. do 5. štev. 601 do 900, v petek, dne 11. t. m. dopoldne od 8. do 9. štev. 901 do 1200, od 9. do 10. štev. 1201 do 1500, od 10. do 11. štev. 1501 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg kislega zelja, kar stane 1 krono.

Spominjajte se zaklada „Slov. sokolske zveze“.

Jutri, dne 10. aprila 1919 ob 9. uri dopoldne se vrši dražba pohištva pri tvrdki „Balkan“ na Dunajski cesti.

Razne stvari.

* Zrakoplovni rekord. Poročnik H. Roget, ki je v januarju preletel Sredozemsko morje, je preletel te dni pot iz Marsilie v Pariz v 3 urah 45 minut. Daljava znaša 750 km, torej je preletel na uro 200 km. Zelenica potrebuje 14 ur in 20 minut, da prevozi to pot.

* Iz avijatik. Angleški kapetan Rawlings dela na novi konstrukciji letala za prekoceanske polete. Letalo bo imelo šest motorjev s skupnimi 3000 konjskimi silami. Letalo bo 26 m dolgo in 43 m široko. — V preteklem mesecu je izvedel colonel Hicks v Glasgowu prvi letalni poskus z novo konstruiranim aparatom R 34, namenjen za polet v Ameriko. Pri navedenem poletu je nosilo letalo 30 potovalcev in potrebnih bencin ter olje za vožnjo v Ameriko in nazaj.

* Laški aerobus. Laški inženir Caproni je razstavil novo letalo, s katerim je v februarju t. l. preletel v 4½ urah pot Milan - Rim. Notranjost letala je opremljena z vsem komfortom, kakor klubovim stolom, zrcalom, električno pečjo, buffetom itd.

Vulkan. LDU. Milan, 7. aprila. (Brezčično.) Iz Rio de Janeira poročajo, da vulkan, ki je izbruhnil pri Palmotre de los Indes 20. marca, še vedno deluje. Na vulkanu se je odprlo žrelo, široko dva kilometra.

Poizvedbe.

Kedo od gospodov medicincev ali duhovnikov, kateri so se vrnili z laškega ujetništva, bi kaj vedel o usodi Romvald Doliške a kateri je služil pri 7. lovskem balonu kot kovač pri štabu, in je bil baje 2. ali 3. novembra 1918 na tirolski fronti vjet, ter od tega časa njegova žena ni še dobila nobenega pisanja. Torej prosim tudi navsveta, kam se hočem glede teh poizvedb obrniti! (4009)

Izgnbila se je v ponedeljek pri koncertu majhna usnjata denarnica. Najditelj naj jo odda v upravništvo našega lista.

Izgnbila se je kokaš v ponedeljek 7. tm. na Turjaškem trgu. Pošteni najditelj naj jo izroči na Mestnem trgu št. 13/III.

Najden je otroški čevlček, katerega dobi izgubljeni nazaj na mest. trž. stazični.

Na shodu železnicaev v ponedeljek v Mestnem domu se je našla denarnica z manjšo svoto denarja. Dobi se nazaj v obrtnem nadzorništvu št. 13 v belgijski vojašnici.

Poziv! One tri fante ki so se v ponedeljek 7. t. m. s popoldanskim vlakom vračali od superarbitracije iz Ljubljane in izstopili na postaji v Dobropoljah, kjer so mi odnesli nahrbtnik (v njem je bil malhen ročni kovček, vreča, pločevinasta posoda za mleko in skledica), pozivljam, da mi ga čimpreje vrnejo, ker mi sicer prizadenejo občutno škodo. Upam, da je bila pomoč in da si ne nameravajo omadeževati fantevske časti s tatvino. Nahrtnik lahko izroče na železniški postaji v Dobropoljah v gostilni poleg kolodvorja, kjer dobe nazaj svojeza. — Alojzij Adamci, deželni uradnik, Ljubljana, Gradaška ulica 18.

Ukradel je 4. aprila Peter Klemen. rojen v Predjam, občina Bukovje pri Postojni, star 32 let, srednje velikosti, črnih las in brk, širokega temnega sumljivega obraza sledeče stvari: 2 novi štofasti obleki: ena temnorjave barve (pepita) in ena črna ter nov črn klobuk, belo srajko, tople triko spodnje hlače. Obleka mu je prevelika. Kdor bi ga izsledil v tej obleki, naj sporoči to oročnikom proti nagradi 200 kron. Ivan Srebotnik, št. Jur na Taboru, Savinjska dolina.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Odgovor na „Poslano“.

gg. »Odbora fotografov«: Fr. Grabietz, V. Kunc, Berthold, Franc Kunc, Rovšek v »Slov. Narodu« št. 81.

Na »Poslano« zgoraj imenovanh gospodov moram pripomniti, da sem edini lastnik ateljeja »Helios« jaz Benno Thurm in ne moj oče Oskar Thurm, torej tudi ne v zvezi z njemu predbacivanimi dejanji, ker se isti že dolgo ne nahaja več v Ljubljani. Izjavljam, da sem bil skozi 10 let v inozemstvu (Francoskem, Italiji, Švici) in povsili svoje delovanje edino le v popolno izobrazbo svojega umetniškega poklica. Tu di v nadalje bom skušal svojim številnim naročnikom kar najbolje ustreči.

Benno Thurm,
lastnik ateljeja »Helios«; imetitelj diplomi: Curth, Monakovo.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno, kolikor določa zakon.

Našim naročnikom!

»SLOVENSKI NAROD«

velja od novega leta naprej:

Za Ljubljano:
celo leto 58 K — h
pol leta 29 » —
četr let 15 » —
na mesec 5 » —

Za Jugostavilo in vse dežele bivše Avstro-Ogrske:

Celo leto 60 K — h
pol leta 30 » —
četr let 15 » —
na mesec 5 » —

Kupim peso za živinorejo. Ponudbe Hotel Sion, Ljubljana. 3971

Imam napredaj kakih 15 kg »fibre« za izolacijo. Kdo, pove upravnistvo »Slov. Naroda«. 3906

Prodajo se fini, čisto novi črni visoki boxkali ševlja. — Naslov pove upr. Sl. Nar. 3986

Zamenja se takoj večja množina golodvorska mila št. 7. 4011

Dobrega risarja, v prvi vrsti spretnega, v jamskih narisih in stavbenih načrtih, sprejme Rudarsko oskrbnistvo SHS v Velenju. 3949

Gospodična išče sobo, mog. Cenjene ponudbe pod »Premog 37/3972« na upr. Slov. Naroda. 3972

Kupim damski plašč za pomlad, malo rabljen. Ponudbe na upr. »Slov. Naroda« pod »Damski plašč 3973«. 3978

Prodajo se v Rožni dolini št. 238 harmonika, 3 vrstna, 2 kofra za služkinjo ali samskega gospoda, bela fina moška obleka in posteljnina preproga. 3901

Napredaj imam 100 finih zidarjskih čopičev ter pristen kranjski firnež, 2 krat kuhan, garantiran in laneno olje. — Cenjena vprašanja: Poštni predal 154, Ljubljana. 3911

Moško kolo, trpežno, prosti tek, z mesece držečo pnevmatiko, sploh vse v najboljšem stanju, se prodaja. Dunajski c. 9, I. dvoršič. levo po stopnicah. 3935

Hrana in stanovanje se išče za dva mlada, dostojna pomočnika za takoj, najraje v bližini Dunajske ceste. Preskrbe se tudi živila. Naslov v upr. »Slov. Naroda«. 3934

100 kron nagrade dam onemu, ki mi predloži stanovanje dveh sob, kuhinjo za takoj ali za 1. junij. Več se poizve v Florjanski ulici 16, v prit. od 10. do pol 2. pop. 3843

Hrana in stanovanje želi mlad samostojen gospod, priključljivega značaja, za takoj ali majev termin v mestu ali St. Petercem predmestju. Ponudbe pod »Sifro: Mesečna soba 3859« na upravnistvo Slovenskega Naroda. 3869

Mestna elektrarna v Karlovcu (Hrvat-ska) išče večje elektromonterje za vzdrževanje nadzemnih in podzemnih elektrovodov, postavljanje in vzdrževanje elektromotorov ter izvajanje instalacij. Obložene ponudbe na upravo gradske munjare, Karlovac. 3888

Posestvo. Proda se hiša, 5 minut od elektrarne, postaje Poličan, zraven je električna luč, dovoljeno je točiti vino in pivo, ter velika njiva, sadonosni svinjski hlevi; pripravno za vsakega rokodelca. Cena 32.000 kron. Ponudba na Valentin Jančič, Spodnje Polčane, Stajersko. 3937

Posojilnice pozor! Primorski rojak, srednje starosti, izobrazba cela gimnazija, zmožen velike kavarje, želi zapustiti od Italije zasledeno ozemlje in vstopiti kot uradnik k posojilnici v kakem mestu ali večjem trgu Slovenije. Ponudbe naj se pošljejo na upravnistvo Slov. Naroda pod »Pozor 2947«. 3917

Pozor! Pozor! Prosto je izvoz slobodan, nudim rakije, šljivovice prave bosanske, suhi šljiv, lužnoga kamena, kristalne sode, sode bikarbene, masti svinjske, slanice, drva za gorivo samo vagonom, te i ostalih svih vrsta životni namirnice. Zahtevajte ponudu I od druge robe koju trebate Milorad D. Ojendrić. Agenturna i komisionalna radnja, Bugojno, (Bosna). Adresa za brzojavke: Agentura, Bugojno. 3830

Ponudim brezobvezno (dokler izvoz dovoljen) proti brzopletnemu potrdilu: lep krompir franko K 83—do K 85—, pšenico franko K 310—, koruzo franko K 210, oves franko K 200—, bel fižol K 370, namešan franko K 330—za 100 kg, suho meso brez nog franko K 2850, mast franko K 3650 za 1 kg. Ponudim tudi hrastove sode, rabljene v dobrem stanju od 150—750 I K 80—nove hrastove sode od 300—700 I K 135—za 100 I, prosto Peirinja, franko K 5—več. Dober jaboličnik od Maribora K 240 I, vse v vagonih, meso in mast pol vag. Ljutomersko in Stajersko vino po ceni. Breznik in drug, Celje. 3893

Pianino, skoraj nov, se prodaja. Naslov Gradina ul. 22, Ljubljana. 3988

Dobre vreče za šito, moko etc. se prodajo. Naslov pove upr. Slovenskega Naroda. 3922

Skoraj nov voz na peresih, še malo rabljen, prodam. — Naslov pove upr. Sl. Nar. 3999

Perica, vajena boljšega likanja, se sprejme na graščini Kriš, pošta Kamnik. 4008

Pisali stroj, najboljšega sestava, sasna timo kupiti. Ponudbe tvciti Schwarzl drug, Zagreb, Preradovića 1. 3347

Sprejme se deklina revnih staršev, celo mlado, ml. nekoliko za pomoč. Kje, pove upr. Sl. Nar. 3930

Univalnik iz mahagonija ali medij (mesing) se kupi. Ponudbe pod »Univalnik 3875« na upravnistvo Slov. Naroda. 3875

Iščem tokaj stanovanje do 4 sob s kuhinjo, v bližini pristiklinami. Zamenjam ga tudi z dunajskim. Ponudbe pod »Državni uradnik 4002« na upr. Sl. Nar. 4002

Prodajo se nova črna smoking obleka, dvoje hlače, salonska obleka. Poizve se Kolizejska ulica št. 12, podprilije, vila Roza. 3850

Vodovodnega monterja za vzdrževanje mreže, hidrantov in izvajanje instalacij, išče takoj Mestni vodovod v Karlovcu. Nameščenje je stalno. 3889

Dva večja žagarja iščem za na vinodolju plačju in hrani. Franc Hiberik, nositelj in lesni trgovec v Pašulu št. 58, p. Škofja Loka. 3916

Nudim večjo množino belega galuna pp. kavnega nadomestila, mila, belega hrvaškega, suhih gob in vinskega kamna po zelo nizkih cenah. Razpošilja se tudi manj po pošti. Narodna trgovina Anton Cvetko v Podčetrniku. 3919

Računovodja pri velikem industrijskem podjetju, 27 let star, vešč slov. in nemškega jezika v govoru in pisavi ter laškega v govoru, želi premeniti službo. Cenjene ponudbe pod »M. D. 3891« na upr. Slov. Naroda. 3831

Vrtinar, samostojen, star 31 let, praktičen, tčno in teoretično izučen za vsakovrstna vrtnarska dela z dobrih izpitičevali išče stalno službo v kakem večjem vrtu. Vešč slovenskega hrvaškega, italijanskega in nemškega jezika. Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 4894

Mlad trgovski pomočnik išče službe Vešč tudi nekoliko knjigovodstva in korespondence. Gre najraje v kako večjo trgovino v kakem večjem mestu tudi na Hrvaškem. Naslov pove upr. Slov. Nar. pod »boljša bodočnost 3991«. 3991

Dva mornariška častnika, hrvatske narodnosti, želita korespondence v svrhu poznejše ženitve z damami slovenske narodnosti od 17—30 let. Prednost imajo take, katere posejudo samostojno gospodarstvo. Zadeva resna in tajna, anonimno torej v koš. — Ponudbe do 20. aprila pod »Samostojnost in napredek«, poštno ločeno glavna pošta, Ljubljana. 3953

Ženitna ponudba! Trgovec in veleprodajec s sestnik S. Stajerske, star 40 let, gmočno fundiran se želi oženiti z inteligentno 25—40 let staro gospo ali vdovo brez otrok z dobrim plemenitim srcem, mirnega in prijetnega vedenja, lepe zunanosti, treznega značaja in neomadeževane prošlosti, katera ima veselje do trgovine ali gospodarstva. Premožanje in bala postranska stvar. Neanonimne dopise s sliko pod »Dobra bodočnost« na Anončno ekspedicojo Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg št. 2. 3923

Resna ženitna ponudba! Drž. urad- niki v 25—35 letno gospo (vdovo brez otrok), ki je v prvi vrsti pridna, inteligentna in nelukusiozna gospodinja, ki bi bila dobra mati dvema otrokoma. V poštev pridejo le neanonimne ponudbe s sliko (katera se gotovo vrne), ki naj se pošljejo z navedbo premoženjskih razmer pod naslovom »Dobra mati 3990« na upr. Sl. Naroda. 3990

Bočna Magajna se prodaja v trgovini Franc Šnec, Stari trg 28, Ljubljana. 3988

Mod. trčan, večja množina na prodaj. — Naslov pove upravnistvo »Slov. Naroda«. 3756

Proda se dobro ohranjena otroška postelja, otroški voziček in skoraj novi ženski čevlji št. 40. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 4001

Sedlo se prodaja. Dunajski cesta 18, II. nadst. des. 3829

Dobro ohranjen pianino Ogdati ode 2.—4. pop. Naslov se izve v uprav. Sl. Nar. 3907

Napredaj imam dobro ohranjen ženski šivalni stroj in dobro ohranjeno žensko kolo. Cene po dogovoru. Kje, pove upr. Sl. Nar. 3914

Prosto stanovanje dobi vpo kojenec ali miren zakonski par brez otrok v vili Seunig, Lukovica pri Brezovici. Natančneje pri Ivanu Seunig, Stari trg 7. 4014

Zidarji dobe trajno delo, plača do 250 K na uro. Za stanovanje in hrano se po možnosti preskrbi. Stavbena tvrdka Ivan Ogrin, Grubarjevo nabrežje 8. 3755

Blagajnikarka, poštna, bivajoča v Ljubljani, sprejme se za odlojanje. Ponudbe »poste restante«. Ljubljana, pod »Jugoslavina«. 3890

Več konjskih blapcev, zanesljivih se v stanovanje v hiši, plača po dogovoru. Oglastiti se je: Cesta na Kodeljevo št. 8. 3926

Proda se malo rabljen pravi »Singer« stroj. Šivalni stroj v kabineti opremi. Streliška ul. št. 22, I. nad. vrata št. 5. 3973

Napredaj temnomoder damski kustom za ski, par skijev z rezervnimi jermeni, še skoro nerabljeni, otroški voziček, stol za ležanje. Vprešati v Gradišću 7, II. nadst. 4005

Proda se lepa, elegantna, predalna omara, 1 risalna miza, 1 kopalna banja in nekaj druge hišne opreme. Poizve se Resljeva cesta 9/II. 3982

Valentin Matek, slavnikaška obrt v Domžalah, sprejme damsko modne slavnike v popravila v večji množini. Oblike so na razpolago. Zaloga vsakovrstnih slavnikov! 3758

Sprejme se več pomočnik le prve moči, ter krojaški pomočnik za damski modni atelje proti dobri plači v današnjih razmerah. Dopisi pod »Modni atelje 4006« na upravnistvo Slovenskega Naroda. 4006

Proda se malo rabljeno kolo „Puch“ Izve se Krakovska ul. 11. 3993

Moško dvokolo prodam. (Izborna pnevmatika). Cesta na Loke št. 3. 3979

Bukovih drv 8 vagonov je napredaj. Na željo se tudi na vozež dostavijo v Ljubljano. Poizve se v pisarni živinorejske zveze v Sarceli p. Radomlje. Istotam se izve za več vagonov kislega zelja in oličnih tropin, ki so izvrstna krma za živino. 3589

Prodajam hišo v Lescah št. 21 & 23. V tej hiši se nahaja že mnogo let poštini urad, in poleg tega je oddati še 4 stanovanja. K tej hiši spada tudi zemljišče za 15 mernikov posevte, 1 večji travnik in 14 oralov gozda. Natančna pojasnila se pošljejo pri lastniku V. R. v Radovljici št. 84. 3988

Naravno malinovo in citrónovo esenco in druge potrebščine za izdelavo dobrih kokalic, kakor tudi 70% malinovo fondant-esenco za aromatiziranje kanditov pripravila: Destalacija esenc Broško Potnik, Ljubljana, Slomškova ulica 27. Istotam se kupijo sveži, čisti olupki oranž kg 15. 3965

St. 56. Lasestrižnik Komad 28— in 3465 K. Zahtevajte veliki cenik z več nego 1000 slik kamal brezplačno. 349

E. Luna, Maribor št. 74.

Pojasnila o menjavi neželigosanege denarja in prodaji vojnege posojila daje Anončno ekspedicojo Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 2. 3915

Naredite si in berite

- Muhe - kratkočasne zgodbe, pisal Blaž Petelin. Najzabavnejše berilo za sanjske in poročene! Cena 3 K. Naroda se v

Narodni knjigarni v Ljubljani.

Veliki čebur za perilo se prodaja. Naslov v upr. Sl. Nar. 3985

Plinski stroj se kupi. Ponudbe pod »Stroj« na Anončno eksp. A. Matelič, Ljubljana. 3943

Destilacija v Pročermovi ul. 8. se prodaja pripraveča v Ljubljano potujočemu slav. občinstvu. 3712

Par lepih komatov z vprego prodaja Sever & Komp, Ljubljana. 4013

Dekle in oženka poštenih staršev se sprejmeta takoj v cvetlični trgovini Kongresni trg 9 (Tonkale). 3969

Elektrarna Škofja Loka kupi večjo množino bakrene in aluminijeve žice bodisi gole ali izolirane. 3881

Kdo ima v Nemčiji marke? Rabim jih 6 tisoč za nakup stroja. Ponudbe Marokuti, Ljubljana, Prečna ulica št. 8. 4010

Majhen trgovski lokal s stanovanjem in kuhinjo, se išče pred nagradi. Ponudbe pod »Lokal 3997« na upr. Slov. Naroda. 3997

Na dobro in ceno domačo hrano se vzameta še zraven eden ali dva gospoda ali dami. — Kje, pove uprav. Sl. Nar. 3933

Stanovanje na Dunaju se zamenja za tako v Ljubljani. Ponudbe pod »Dunaj 3992« na upravnistvo »Slov. Naroda«. 3992

Sprejmejo se takoj pomočnik in dva učena za kleparsko, vodovodno in acetiensko obrt. Franc Lomcar, Ljubljana VII—Šiška, Golovaška cesta št. 66. 3856

Stanovanje, obstoječe iz 1 vel. sobe, kuhinje, dvorane in podstrešja v najlepši ulici mesta se zamenja takoj ali pozneje, z večjim, obstoječim iz 2 do 3 sob s pritliklinami. Poizve se v upr. Slov. Nar. 3871

Kupujem smrekov les, jelka, hrastov les, in bukov bodi si okrogel ali rezan. Cene za les naložen v vagon se naj naznanijo na V. SCAGNETTI, parna žaga za drž. kolodvorom, Ljubljana. 2048

Graščina z nekoliko zemlje, pet opremljenih sob, v jako zdravem kraju, pripravna za miroljubne ter mirupotrebne ljudi, se napredaj. — Ponudbe pod »Graščina 3987« na upr. Sl. Nar. 3987

Proda se sokolski kroj. Mayr, Dunajski cesta 29, III. 3998

Kupim več dobro ohranjenih motornih koles Florjanič, Šelenburgova ulica 6. 3977

Tovorni avto za 4 tone A. F. 40 HP, brezhibno vseskozi popravljen, prav dobro ohranjen, se samo zaradi razmer prodaja za samo K 35000—. Pismene ponudbe na upr. Slov. Naroda pod »Zagreb 3772«. 3772

Knjigovodja potpuno vješt svim knjigovodstvenim poslovanja a osobito bilanciranjem, traži se za jedno mlinsko poduzeće u Hrvatskoj uz vrlo povoljne uvjete za nastupom službe odmah. Isti mora poznavati potpuno hrvatski ili slovenski i njemački jezik. — Ponude slati pod »Knjigovodja 3948« na upr. Sl. Naroda. 3948

Ženitev, 49letni samostojen gospod in energičnega nastopa, državni penzionist s premoženjem v posestvu, se želi seznaniti z neodvisno in priprosto gospodjično ali vdovo s premoženjem v posestvu ali gotovini v starosti od 35 do 45 let. Pisma če mogoče s sliko pod »Dobra prihodnost 3768« na uprav. »Slov. Naroda«. 3763

Plinski stroj se kupi. Ponudbe pod »Stroj« na Anončno eksp. A. Matelič, Ljubljana. 3943

Luksusni avto kupim. Ponudbe z natančnimi navedbami na poštini predal št. 26. 3918

Napredaj sta 2 velika moderna lesenca in dr. Kongresni trg št. 18, I. nadst. 4003

Jurist daje instrukcije gimnazijcem. Prijazne ponudbe pod »Jurist 3932« na upravnistvo Slovenskega Naroda. 3932

Šivilja na dom se išče proti primerni plači in hrani. Oglastiti se je: Grabarjevo nabrežje št. 18/1. 3942

Proda se motor »Nekarsulme« novejšega tipa, z dobro pnevmatiko in prestavami. Poizve se Wolfara ulica št. 12, pri I. Bas. 4000

Sveža jajca v originalnih zabojih 50 vinarjev 1 komad pri osebnem prevzemanju ali plačilo naprej Em. Šupanz, Rogatec Sp. Stajerska. 3411

Moderna spalnica se popolnoma nova od 9.—3. Natančneje pojasnila se poizve pri hišniku Bleiweisova cesta št. 3. 3984

Kovačnica. Iščem kovača za na deželo, ki izvrševata trgovinska obrt, trdno zidana, z lepim vrtom, se zaradi družinskih razmer za 82.000 kron prodaja. Pismene ponudbe pod »Bled 2111« na uprav. Slov. Naroda. 3984

Pšenico, oves, koruzo in ječmen prodaja samo na cele vagone od postaje Sisk za takoj veletrgovina z žitom in deželni pridelniki FRANK WEISS, Sisk. Ustanovljeno 1881. 3714

Knjigovodkinja ob enem korespondentinja in disponentinja, katera je bila že v mirnem času par let v trgovini špecerijskega blaga in deželni pridelniki, popolno zmožna slovenskega in nemškega jezika, se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Prednost imajo gospice trgovskega tečaja z odliko in znajo še stenografijo, hrvaščino in laščino. Frane Dolenc, Kranj. 3757

Danes nenadomestljivo perilo se šteti samo z uporabo mila znamke

Tvornica mila in sode Poskusni zavoj: Ignac Fock, Kranj. : 4 1/2 kg : vsebine.

Samostalna korespondentica trgovsko izobrazena, Slovenka, večja popolnoma hrvaško-erpskega in samskega jezika, ter stenografije obeh jezikov, perfektna strojopisna s dvoletno banjo prakso, išče mesto v banki. Cenjene ponudbe z naznako plače na upr. Slov. Naroda pod naslovom »Samostalna korespondentica 3946«. 3946

Društvo lesnih industrijev v Ljubljani razpisuje mesto

ravnatelja. Zahteva se popolna praksa v eksportu prek morja. Pisarna se bo otvorila v pristanškem mestu čimprej mogoče. Ponudbe je poslati na naslov: F. Molnar, lesni industrijev, Škofja Loka. 4004

Trgovina vina na veliko

Andrija Golubič

Zagreb, Jurišićeva ulica 10.

PRODAJE: Vino belo in rdeče, staro in novo, moslavinsko, graševino. Rum najboljšje vrste do 40% jakosti, fini aroma, Slivovko lansko in dveletno, enkrat in dvakrat žgano, do 40% jakosti, od modrih bosanskih sliv, najboljših obče. Vse na vagone in manjših količinah, hitro in točno odpremljanje! Posredujem za vsakovrstno nabavo živil, gospodarskih proizvodov itd. — Zastopnik za Ljubljano in okolice

Ivan Koželj, Tržaška cesta št. 27.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Druž. pokojnega obročita.

Selmar Kruhme, konc. zobotehnik, naznanja v svojem in v imenu svojih otrok Frice, Pije, Lejo, Erika, Beneta in Ernesta vsem sorodnikom, prijateljem in znancem srce prete-sujočo vest, da je njih iskrenoljubljena, nepozabna soproga ozir. skrbna mamica in hčerka, gospa

Antonija Kruhme roj. Hvala

danes dne 9. t. m. po kratki in mučni bolezni previdena s sv. zakramenti za umirajoče mirno preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek, dne 10. aprila 1919 ob 4. uri popoldne iz sanatorija »Leonisče« na pokopališče k Sv. Križu.

Bodi ji blag spomin.

V Ljubljani, dne 9. aprila 1919.

Pojasnila o menjavi

neželigosanege denarja

in prodaji

vojnege posojila

daje Anončno ekspedicojo Al. Matelič,

Ljubljana, Kongresni trg 2. 3915

Naredite si in berite

- Muhe -

kratkočasne zgodbe, pisal Blaž Petelin.

Najzabavnejše berilo za sanjske in po-ročene! Cena 3 K. Naroda se v

Narodni knjigarni

v Ljubljani.

Šivilj za perilo

se sprejme takoj pri

C. J. Hamann, Mestni trg.

Fran Baš

dipl. živinorejarski

ordinira

Celje, Glavni trg št. 12.

Prave rumene domače

milo za pranje

1 kilogram K 10.— Pri naročbi 1

širajke okoli 3 in pol kg K 35.—

franko. Po povzetju pošilja zavod za

ekspert M. Haker, Zagreb, 18. Petrij-

ska ul. 3/III Ob enem z naročbo je po-

šlati polovico znane.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOŽA TRUBARJA

USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI

Viseča 66 cm in široka 55 cm je naj-

lepši okras vsake slovenske hiše. Ta

reprodukcija je sploh najlepša in naj-

dovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto kron 5-50

NAR. KNJIGARNA V LJUBLJANI, PRE-

SERNOVA UL. ST. 7

Specijalna trgovina ur, zlatnine in briljantov

F. Čuden Sin

nasproti glavne pošte v Ljubljani.

Gospodje trgovci!

Velika noč je tu

naročite si pravočasno „ADRIA“ prašek in vaniljin sladkor, pravi škrob, čaj, testenine itd. Naročila se izvršujejo takoj!

ADRIA — izdelki. FILIP SIBENIK.
Ljubljana, Gosposka ulica št. 16.

Ne naročajte tujih znamk; domači izdelki naj zavzemajo prvo mesto!

Modni salon
STUCHLY - MASCHKE
Ljubljana
Zidovska ul. 3. dvorski trg 1.
Priporoča veliko izbiro
svetlih blaznikov in čepov
za damo in dekle.
Popravila se sprejemajo
po zmerjeni ceni.

Trgovska posredovalnica za nakup in prodajo

SLOVENIJA

Jesenice-Fužine Gorenjsko

nudi brezobvezno po dnevni ceni iz zaloge Osijek (Slavonija) po poštnem povzetju vrednostno zavarovano v Zabojuh 15 in 20 kg prosto kraj naročnika:

čista svinska mast današnja cena K 34.—
sušena slanina „ „ K 34.—
soljena slanina „ „ K 30.—

sušen svinsko meso, šunko ter razne submesnate izdelke.
Postrežba zanesljiva in po možnosti točna.
Cenjena naročila sprejema zgoraj omenjena trgovka.

Izvozna i uvozna tvrtka
Lavoslav Poljak i drug
Središnica: SPLIT, Dalmacija.
Podružnice: Rijeka, Makarska, Beč (Wien) I. Rotenturmstrasse 11.
Bavi se samo na veliko -
izvozom i kupovanjem: svih domaćih zemaljskih proizvoda, južnog voća, žitarica, ljekovitih bilja, eteričnih i jestivih ulja itd.
uvozom i prodajom: inozemnih proizvoda, svakovrsne prekomorske robe itd.
3533 Erzojavni naslov: Poljakdrug.

Javna dražba

plemenskih kobil in mladih žrebcev.

Dne 15. aprila 1919 ob 9. uri dopoldne bo v Pragerskem (na predvorju žrebetišča) javna dražba 115 toplokrvnih plemenskih kobil v starosti od 4—8 let, dne 16. aprila 1919 ob isti uri in na istem mestu pa dražba 32 dvehletnih, 1 triletnega žrebca in 3 triletnih skopljencev.

Polovica kobil in žrebcev je rezervirana samo za konjereje okrajnih glavarstev Ljubljana okolica, Krško, Novo mesto, Črnomelj in Kočevje, druga polovica pa za konjereje iz sodnih okrajev Ljutomer, Gor. Radgona samo Št. Jurško okrožje, Brežice, Ptuj, Ormož in Maribor levi in desni breg.

Prekupci so izključeni.
Vsak konjerejec se mora izkazati s potrdilom pristojnega županstva, da se resnično bavi s konjerejo.

Prezjemniki prvovrstnih in drugovrstnih kobil se pismeno zavežejo, da obdrže plemenske kobile vsaj tri leta za plemo. Prodaja kobil v tej dobi se sme izvršiti le z dovoljenjem oddelka za kmetijstvo deželne vlade v Ljubljani.

Kupnino bo takoj plačati, žival pa na mestu odgnati.
Upravičenim kupcem so kobile na ogled na dan dražbe od 7. ure zjutraj dalje.

Konjerejci se opozarjajo, da konji niso podkovani in tudi niso vajeni vožnje ter so vsled tega nesposobni za daljšo hojo po trdi cesti.

Na dan dražbe bo na postaji Pragersko konjerejem na razpolago 20 praznih vagonov za eventualni transport konj po železnici. Povodce (halfre) je vsekakor prinesiti s seboj.
Dražba se vrši v vsakem vremenu.

Oddelek za kmetijstvo deželne vlade.

Načelnik:
Predst. Kelen, a. z.

Priporočilo!

Proda se po niski ceni raznovrstno blago, posebno sledeče: rumne svetle pripravne za otročje slane in sladke, predpasniki, tržne torbice, papirne zastavice, marmelada v kozarcih, punč in ambrozija za čaj, malinovec i. dr. Napredaj je tudi rjava žametasta jupa, pripravna za otročji plašček ali oblečko. Ogleda se v trgovini na Zabjaku št. 6. 3970

! Razprodaja !

Dne 7. do 15. aprila se bode razprodajalo 300 zabojev milnega nadomestka po zelo ugodnih cenah v Kolizeju, Marije Terezije cesta 13. Ljubljana, skladišče V. Sterle, prej Holzer, kupci se vabijo. 3832

Oblastveno avtorizirani in zapriseženi civilni
geometer

inž. A. DAUSEK, Ljubljana
Rimska cesta 9, II. nadstr.

se priporoča za vsa zemljemerska in zemljiškodelilna dela.

Trgovska špedicijska in komisijska del. družba „BALKAN“

ima v zalogi **OVES** po niski ceni.

VINO
belo letnik 1918 — 7° močno K 6-50 za 1.
rdeče letnik 1918 — 8° močno K 7-60 za 1.
temnordeče 1. 1917 — 9-8° močno K 9- za 1.
iz kleti v Šiški odnosno kolodvor Ljubljana.
Trgovina vina MILKO JESIH, Ljubljana, Florijanska ulica šte. 36.

Svedske kapljice svedsko pokusano ljekovito sredstvo protiv prebavnih organa i svim bolestima želuca. Uspeh njihove delatnosti i ugodnog nagorkog teka jesu već v se od stotine godina najobjavljeneje djetičko domaće sredstvo. Podražuje tek, jačaju želudac, pospešuju probavu, ublažuju grčeve, razređuju sokove i uređuju stolicu. Odstranjuju mučninu, podražaj na povraćanje, žgaravica i ostale želučane tegobe. 1664
Prave su samo sa „Salvator“ markom.
S. WITTEBACH, „Salvator“ lekarna i drogerija Zagreb, Jelčićev trg 2.

Trgovska agentura in komisijska trgovina s sedežom v Ljubljani, vsespoved najbolje vpeljana, prevzema

zastopstva,

v komisijo ali na lasten račun, zaloge prvovrstnih trdk za živilske, gospodarstvene kakor tudi vse druge stroke. Cenjene ponudbe pod „Za celo Jugoslavijo“ na znanstveno ekspedicijsko Al. Matelič, Ljubljana. 2876

Čemu za pomlad nove obleke

ako se s prebarvanjem starih in kemičnim čiščenjem zamazanih doseže isto.
Najmodernejšje barve, prihranek denarja.
Nitro in točna izvršitev.

Prva in največja jugosl. tovarna za barvanje, kemično čiščenje, pranje in svetlo-likanje perila
JOS. REICH, Tovarna: Poljanski nasip št. 4. Podružnica: Šelensburgova ul. 4.

Poštne naročila se točno izvršujejo.

Mast

Gospodar, ki mi da stanovanje 2 sob in pripadki, dobi kot nagrado vsak mesec 1 kg masti. Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod „Mast“.

„ADRIJA“

Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebin.

Ljubljana, Šelensburgova ul. 5.

Narvila za obleke „TEKLA“. Pralni praški. Čistila za slaneke „STROBIL“. Nadomestilo tobaka. Nadomestilo toaletnega mila. „ROZNI PRAŠEK“ najbolje sredstvo za negovanje polti. Preizkušeno dobro sredstvo proti moljem. — Parfimi in dišave. Sredstva za konzerviranje jajc. — Konzervirana zaloga strojev.

Javna dražba manufakturnega blaga.

Dne 10. aprila 1919. ob 10. uri dopoldne se se vrši v skladiščih „Balkan“ na Dunajski cesti javna dražba raznega suknega blaga.

Zaloga pohištva in tapet
ERNST ZELENKA,
oblastveno zapriseženi izvedenec

Šolska ulica 5 MARIBOR Gosposka ulica 25
priporoča svojo bogato zalogo najraznovrstnejšega pohištva: spalnih, jedilnih sob klubnih garnitur, divanov, otoman, žime za madrace itd. 2236
Največja izbira. Zmerne cene. Solidna postrežba

Vsako jutro
sveže ribe
dobiva tvrdka
Leopold Fon
Stari trg št. 6.
3996

Moka, oves in otrobi

se dobva je pričetkom drugega tedna v Prvi jugoslovanski zalogi vseh živil na dohodu. — Za Kranjsko v Ljubljani. Ljudevit Jakovlić, Ljubljana, Rimska c. 19.

in sicer: 1 vagon moke 0
2 „ „ krušne
1 „ „ za kuho
2 „ „ ovs
1 „ „ otrobi
1 „ „ fižola.

Isto odajem od 1 vreče dalje. Kdor reflektira na navedeno, naj se obrne na gornji naslov. Za kupljeno blago je treba denar vložiti v naprej. Ker je dobava težka, prosim da mi gredo cenj. odjemalci na roko. Naročila za 1 vrečo sprejemam samo do petka. 3985

Čevlji po K 21'50 do K 40'50
z usnatimi in lesenimi podplati se dobe, dokler je še kaj zaloge v skladišču tovarne 3565

PEter KOzina, & Ko., Ljubljana
in sicer:
otroški št. 25 do 28 po K 21'50
dečkiški št. 29 do 35 po 27—
ženski št. 36 do 42 po 36.—
moški št. 40 do 46 po 40'50
Prekupci dobe popust. Priporoča se osebni nakup.

5. razred

XI.

5. razred

razredna loterija

Pri naši poslovnici kupljene srečke so zadele:

K 300.000 in 100.000 glavni dobitki:

št. 10202, izžrebana dne 16. oktobra 1915, IV. lot.
št. 88805, izžrebana dne 11. oktobra 1917, VII. lot.

K 60.000 št. 34.154, št. 60.606,
K 30.000 št. 68.435,
K 10.000 št. 7.788, 130.169, 108.977,
K 5.000 št. 68.425,

množe dobitkov po K 2000, 1000, 800, 400 in mnogo dobitkov po 200 K.

Izplačali smo na dobitkih za K 1,582.040.—.

Cene srečk: 1/1 K 200.—, 1/2 K 100.—, 1/4 K 50.—, 1/8 K 25.—.

Prihodnje žrebanje traja od 9. aprila do 8. maja 1919.

Izžrebalo se bode 64.000 dobitkov in 1 premija za K 17.975.600

Srečke prodaja

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani
kot poslovnica razredne loterije in njene podružnice v Celju in Celovcu.

Igralni načrt in vsa pojasnila brezplačno. — Dobitki plačljivi takoj brez odbitka.

5. razred

5. razred